

Zorg&Techniek

editie 051 (juni-juli-augustus 2026) – jaargang 14 – verschijnt driemaandelijks

A portrait of Peter Bertels, a man with a beard and glasses, smiling. He is wearing a dark blue sweater over a light blue collared shirt. The background is a plain, light grey.

*Hoe werk je aan een
innovatiecultuur in de zorg?*

Peter Bertels
spreekt op het Zorg.tech-congres

- 06 | Zorg.tech-congres keert terug naar de roots
- 23 | Twintig jaar ondersteuning van sociale projecten
- 26 | Project in de kijker: nieuwe polivleugel AZ Sint-Maarten

Retrofit van uw gebouwbeheersysteem zonder breekwerk

Wij vernieuwen uw gebouwbeheersysteem terwijl de zorg gewoon doorgaat. HVAC, verlichting, zonwering, toegangscontrole en zorgoproepen brengen wij samen in **één open platform**.

U **bespaart energie**, behoudt uw **bestaande bekabeling** én **blijft operationeel**, ook tijdens de migratie.

Eén systeem. Eén controle. Alle technieken.

NIEUW! Fixsus CURA

Alle kamerfuncties in één betrouwbaar systeem. **Centrale bediening** voor verlichting, klimaat, zonwering, zorgoproepen en badgeregistratie.

Menselijke zorg. Industriële betrouwbaarheid.

www.fixsus.be

Inhoud.

06

Dossier: Zorg.tech-congres

Het ZORG.tech-congres is dé jaarlijkse ontmoetingsplaats voor technische diensthoofden, medewerkers en partners uit de zorgsector. De editie 2026 keert terug naar de roots: innovatie in de bouw en vernieuwende bouwconcepten voor zorginstellingen.

11

**CIRCULAIRE
CONCEPTBOUW**

19

CONGRESPLAN

32

**LID IN DE RIJKE:
PATRICK HANSOUL**

ZORG & TECHNIEK

Zorg & Techniek is een uitgave in samenwerking met ZORG.tech.

ADVERTENTIE-EXPLOITATIE

sales@zorgmagazine.be

PREPRESS EN DRUK

Perka

REDACTIERAAD

Eddy De Coster
Martin Claeys
Roger Albertijn
Ann Vandycke
David Carette

REDACTIECOÖRDINATOR

Wieland De Hoon

REDACTIE

Wieland De Hoon
Helena Lauwers

OPLAGE

4225 exemplaren postbedeeld

DOELGROEP & VERSPREIDING

De algemene en technische directies van de Vlaamse zorginstellingen, producenten & toeleveranciers, studie- en architectenbureaus en de leden van ZORG.tech

ABONNEMENT

€ 40,00 per jaar

VERANTWOORDELIJKE UITGEVER

ZORG Magazine BV
Ottergemsesteenweg Zuid
808 B bus 47, 9000 Gent

Overname van artikels en illustraties, geheel of gedeeltelijk, alleen na schriftelijke toestemming van de uitgever. De uitgever en ZORG.tech kunnen nooit verantwoordelijk worden gesteld voor de inhoud van advertenties en contentreportages.

E. VAN WINGEN NV

Van ontwerp tot installatie en service

**Noodstroomvoorziening
Warmtekrachtkoppeling
Energiesturing**

WWW.VANWINGEN.BE

Industrieterrein Durmakker 27 - 9940 EVERGEM Belgium - +32 (0)9 253 08 00 - info@vanwingen.be

more
info

Be sure. **testo**

Industry

Pharma

Biotech

R&D

Logistics

The system that
never sleeps

Seamless end-to-end monitoring for every
environment – with testo Saveris 1

ERIK VAN DE WAUWER

Voorzitter ZORG.tech

**BESTE LEDEN VAN ZORG.TECH,
BESTE LEZERS,**

In deze congreseditie besteden we ruim aandacht aan het ZORG.tech-congres in Brussels Gate in Groot-Bijgaarden op 4 en 5 juni. Met het inhoudelijke programma kiezen we er dit jaar bewust voor om opnieuw een meer klassieke ZORG.tech-congreseditie te organiseren. Anders gezegd, we keren terug naar onze roots. Waar de voorbije jaren de focus, rechtstreeks en onrechtstreeks, vaak lag op energietransitie, wilden we nu opnieuw een uitgesproken technisch thema centraal stellen. Daarom ligt de nadruk dit keer op innovatieve bouwmaterialen en nieuwe bouwconcepten. Daarmee openen we een bijzonder breed en toekomstgericht werkveld: van biogebaseerde materialen en circulair bouwen tot technologieën die CO₂ uit de lucht kunnen capteren. Vanuit die insteek verruimen we het perspectief naar de manier waarop we gebouwen ontwerpen in 2030, 2040 en zelfs 2050.

Ook in deze editie: een overzicht van wat 20 jaar steun aan sociale projecten betekent voor ZORG.tech en uiteraard voor de projecten die we steunen. Waar de focus vroeger vooral op ziekenhuizen lag, is die vandaag sterk verbreed naar onder meer voorzieningen voor mensen met een beperking, kinderopvang en buitengewoon onderwijs. Sectoren waar de noden vaak het hoogst zijn. De steun betekent voor kleinere organisaties een wezenlijk verschil en gaat verder dan louter financieel. Ook de erkenning en zichtbaarheid spelen een belangrijke rol. Winnende projecten worden in de kijker gezet tijdens het ZORG.tech-congres en krijgen vaak bijkomende aandacht in de media. Tegelijk gaan er deuren open naar samenwerking en kennisdeling.

Wij wensen u veel leesplezier.

CONGRES 2026 - INNOVATIEVE BOUWCONCEPTEN**“We wilden dit jaar back to basics”**

Het ZORG.tech-congres is dé vaste jaarlijkse afspraak voor technische diensthoofden en medewerkers en hun partners uit de zorgsector. De editie van 2026 wordt georganiseerd door de kringwerking Vlaams-Brabant-Limburg, met een gedreven congrescomité van zeven ZORG.tech-leden, bestaande uit zowel ervaren organisatoren als nieuwe gezichten. Dit jaar keert het congres terug naar de roots van ZORG.tech, met een focus op innovatie in de bouw en vernieuwende bouwconcepten voor zorginstellingen.

Volgens congresvoorzitter Philip Verheye was het dit jaar niet eenvoudig om een geschikt thema te vinden. “Via onze vorige congressen hebben we natuurlijk al veel onderwerpen behandeld. Bovendien was het congres van vorig jaar in Antwerpen als IFHE-EU-congres geen gewone editie. Dit jaar wilden we dus opnieuw een meer klassieke ZORG.tech-editie organiseren, of beter gezegd: we wilden terug naar onze roots.”

De voorbije jaren lag de focus rechtstreeks en onrechtstreeks vaak op de energietransitie. “We wilden nu opnieuw een echt technisch thema centraal stellen”, benadrukt Verheye. “Uiteindelijk kwam het voorstel om te focussen op innovatieve bouwmaterialen en nieuwe bouwconcepten. Daarmee openen we een heel breed veld. Het gaat over biobased materialen, circulair bouwen en zelfs technologieën die CO₂ uit de lucht kunnen opnemen. Van daaruit hebben we het thema ruimer getrokken naar de manier waarop we gebouwen ontwerpen in 2030, 2040 of zelfs 2050. Het gaat dus niet alleen over innovatie in beton of andere bouwmaterialen, maar over het volledige ontwerpconcept van gebouwen.”

SPREKERS

De selectie van de sprekers gebeurde door een kleine werkgroep binnen het congrescomité, met name Marc Jackmaert, Philip Verheye en Tom Oomsels. De bedoeling was om verschillende invalshoeken samen te brengen, waaronder onderzoek, praktijkervaring en innovatiecultuur.

Zo werd Dorien Eeckhout (Ramp C) uitgenodigd om te spreken over innovatieve bouwmaterialen en onderzoek naar circulaire bouwmethodes. “We hebben eerst ook over de grens gekeken, onder meer naar Nederland”, zegt Jackmaert, “maar uiteindelijk konden we dicht bij huis blijven, want Ramp C (uitgebreid aan bod gekomen in Zorg & Techniek 50) is een bijzonder interessante partner.” Daarnaast werden Veerle Custers, Maurits Hagemans en Danny Vaes van PXL Hogeschool uitgenodigd. Het Expertisecentrum PXL Bouw & Industrie doet onderzoek naar circulair bouwen en materialendatabanken. De afsluitende keynote wordt gegeven door Peter Bertels, voormalig innovatieverantwoordelijke bij bouwgroep Besix en spreker over innovatiecultuur.

“

“Het is een technische beurs voor en door technische leidinggevenden, technische diensten, preventieadviseurs en in zekere mate ook aankopers.”

PHILIPPE VERHEYE

Voor de congresvoorzitter is Bertels' keynote een interessant sluitstuk van het programma. "Hij heeft het over innovatiecultuur binnen organisaties en dat gaat verder dan alleen bouwen. Innovatie kan ook betrekking hebben op zorgvormen of fossielvrije energieoplossingen. Maar de centrale vraag blijft: wanneer is een organisatie klaar om echt innovatief te zijn en wanneer durf je die stap te zetten?" Volgens Verheye is de zorgsector traditioneel eerder voorzichtig wanneer het gaat over innovatie. "Wij willen bedrijfszekerheid. We gaan niet altijd de allernieuwste technieken proberen, omdat we risico's zo laag mogelijk willen houden. Toch is het belangrijk om te blijven nadenken over innovatie en hoe je die cultuur in een organisatie kan stimuleren."

BOUWEN OF VERBOUWEN?

Volgens Jackmaert werd bij het samenstellen van het programma doelbewust zo breed mogelijk geprogrammeerd. "Het congres gaat niet alleen over de zorgsector, maar ook over ontwikkelingen in de bouwsector in het algemeen. Wat bestaat er vandaag al? Wat wordt vandaag getest? Vroeg of laat zal dat ook in de zorgsector toegepast worden." De bedoeling is dan ook om vooruit te kijken. Patrick Hansoul pikt in: "In het Jessa Ziekenhuis starten we bijvoorbeeld volgend jaar met een nieuwbouwproject. Dan is het interessant om te weten welke materialen of concepten binnenkort beschikbaar zullen zijn." Tegelijk beseft het congrescomité dat de zorgsector niet altijd de meest innovatieve sector is

op het vlak van bouw. "De subsidies liggen momenteel niet voor het rapen", merkt Jackmaert op. "Daardoor wordt er in de ziekenhuiswereld vandaag minder gebouwd. Het maakt innovatie extra belangrijk."

De zorg staat voor zowel grote bouw- als renovatie-uitdagingen. Beide komen aan bod tijdens het congres, bevestigt Verheye. "Het patrimonium van de zorginfrastructuur is deels ultramodern en deels gedateerd. Het principe is vrij eenvoudig: een gebouw dat ongeveer vijftig jaar meegaat, krijgt halverwege doorgaans een grondige renovatie. Daarna volgt een tweede fase waarin je moet beslissen wat ermee gebeurt: herbestemmen, verder renoveren of afbreken. Net dat is wat PXL onderzoekt. De vraag is namelijk wat er na die eerste vijftig jaar gebeurt wanneer de oorspronkelijke bestemming verandert. Wat doe je dan met de bouwmaterialen: recyclen of recupereren? Dat tweede vraagt dat je al bij het ontwerp en de bouw anders denkt. Runnen balken, kozijnen of poutrellen later opnieuw worden gebruikt? Het idee is om uit te gaan van een soort materialen-meccano. Een gebouw dat je op termijn kan ontmantelen zodat onderdelen opnieuw inzetbaar worden in een nieuw bouwconcept. De voorbije vijftig jaar is er vooral gewerkt met samengestelde materialen. Kunststoffen, hout en beton werden met elkaar verbonden tot composieten die achteraf moeilijk te scheiden zijn. Dat model verandert nu volledig." In de zorgsector speelt nog een bijkomende factor, stipt Hansoul aan. "Voor je een gebouw grondig kan renoveren of strippen tot op het beton, moet je

“

“Het ZORG.tech-congres blijft een professioneel evenement dat georganiseerd wordt door collega’s en vrienden. Dat persoonlijke engagement is precies de kracht ervan.”

STAF LEËN

vaak eerst een tijdelijke oplossing voorzien voor patiënten en zorgpersoneel. Dat kan een gedeeltelijke nieuwbouw zijn of tijdelijke infrastructuur waarin diensten ondergebracht worden terwijl de renovatie plaatsvindt. Dat vraagt uiteraard een zeer zorgvuldige planning.”

LOCATIE

Het congres vindt voor de tweede keer plaats in Brussels Gate in Groot-Bijgaarden. Voor het congres is ongeveer 6.000 vierkante meter nodig om zowel het congresgedeelte als de beurs te kunnen organiseren en dan zijn de opties beperkt in Vlaams-Brabant. “De eerste keer Brussels Gate was in 2019”, blikt Verheye terug. “Dat was toen een soort try-out. Brussels Gate is een grote hal die normaal onder meer gebruikt wordt voor karting, maar die volledig leeg is wanneer ZORG.tech er zijn congres organiseert. Dat betekent dat we alles zelf moeten voorzien. Op andere locaties heb je bijvoorbeeld een aula of vaste technische voorzieningen. Hier moeten we letterlijk alles opbouwen: de inrichting, de stands, de technische infrastructuur en de catering.” Voor de organisatie vraagt dat extra voorbereiding, benadrukt Staf Leën. “Het voordeel is wel dat we de ruimte volledig kunnen inrichten volgens onze noden.”

Verheye: “We mikken op ongeveer 163 exposanten en een twintigtal tot dertigtal sponsors. Die hebben niet altijd een eigen stand, maar zijn wel visueel aanwezig op het congres. We hebben een brede mix aan exposanten: leveranciers, aannemers, architectenbureaus, studiebureaus, consultants, maar ook organisaties zoals VEB, VITO en uiteraard VIPA en VVZ. Het gaat vooral om partijen waarmee zorginstellingen in de praktijk samenwerken of contracten afsluiten. Veel van die standhouders komen bovendien elk jaar terug.” Hansoul: “Het is een bijzonder interessante formule, zeker voor de standhouders. Zij krijgen de kans om te netwerken

met mensen die effectief beslissingen nemen of betrokken zijn bij technische projecten in de zorg. Tegelijk is het voor medewerkers uit ziekenhuizen een ideale gelegenheid om verschillende exposanten en leveranciers op één dag te ontmoeten.” Verheye: “Alle congresgangers zijn klanten voor de standhouders. Dat maakt het zo waardevol. Het is een technische beurs voor en door technische leidinggevendenden, technische diensten, preventieadviseurs en in zekere mate ook aankopers. Het publiek is dus heel gericht.”

“

“Het is belangrijk om te blijven nadenken over innovatie en hoe je die cultuur in een organisatie kan stimuleren.”

PHILIPPE VERHEYE

Jackmaert: “Voor sommige standhouders was het IFHE-congres vorig jaar extra interessant, omdat het een internationale dimensie had. Maar dat verschilt van jaar tot jaar. Dit jaar keren we opnieuw terug naar de klassieke formule. Het congres duurt opnieuw één dag, met in de voormiddag het congresgedeelte en in de namiddag de grote vakbeurs.”

NETWERKEN

Daarnaast blijft ook de netwerkvond een belangrijk onderdeel van het congres. Jackmaert: “Die vindt plaats

in hotel-feestzaal De Waerboom in Groot-Bijgaarden. Een informele avond die enorm gewaardeerd wordt door de deelnemende bedrijven. Voor hen is het een buitenkans om in een ontspannen sfeer gesprekken te voeren die ze tijdens de beurs zelf vaak niet hebben.” Leën: “Met die netwerkvond zetten we ook het bestaan van ZORG.tech nog eens in de verf, niet in het minst voor onze leden. Wij zijn in de eerste plaats een netwerkorganisatie. Mensen samenbrengen is een belangrijk onderdeel van onze werking. Voor onze leden is alles trouwens inbegrepen: de netwerkvond, het hotel en het congresbezoek.”

Ondertussen telt ZORG.tech 576 leden, en dat aantal blijft groeien. Ook het aantal beursbezoekers stijgt nog elk jaar. Hansoul: “Voor onze leden is het niet altijd eenvoudig om studieavonden bij te wonen. Studiereizen zijn interessant, maar vragen ook een groter engagement. Het congres blijft daarom dé publiekstrekker van ZORG.tech.” Verheye: “Wat ook helpt, is dat we veel bedrijven en leden persoonlijk kennen. Dankzij het bestuur en de kringwerkingen hebben we een sterk netwerk opgebouwd. Vaak nemen we rechtstreeks contact op met bedrijven of leden om hen warm te maken

voor het congres. Mensen hebben drukke agenda's en 's avonds weinig energie om nog activiteiten bij te wonen. Maar als ze eenmaal deelnemen, merken ze dat het een echte win-winsituatie is.”

PERSOONLIJK ENGAGEMENT

Ondanks alle ervaring blijft het organiseren van zo'n grootschalig evenement uitdagend. Tom Oomsels: “Als nieuwkomer vond ik de omvang van de organisatie toch verrassend. Er komt enorm veel bij kijken. Sprekers vinden en engageren bijvoorbeeld is niet evident, zeker omdat ze geen commerciële belangen mogen hebben.” Leën: “Het ZORG.tech-congres blijft een professioneel evenement dat georganiseerd wordt door collega's en vrienden. Dat persoonlijke engagement is precies de kracht ervan. Ik ben zelf naar Brussels Gate gegaan om het terrein te bekijken en alles te controleren. We horen van standenbouwers en cateraars dat het resultaat van al die inspanningen er mag zijn – en zij kunnen natuurlijk vergelijken.” Verheye besluit: “Maar laten we eerlijk zijn, we doen het gewoon ook graag. Het organiseren van dit congres is intensief, maar tegelijk ook heel plezierig.”

HET CONGRESCOMITÉ ZORG.TECH 2026

Het congrescomité bestaat uit zeven leden van ZORG.tech en weerspiegelt bewust een mix van ervaren organisatoren en nieuwe gezichten.

- Congresvoorzitter Philip Verheye is facilitair directeur bij Alexianen in Tienen en zetelt sinds 2017 in de raad van bestuur van ZORG.tech.
- Marc Jackmaert is facilitair directeur van het AZ Vesalius in Tongeren en secretaris van het hoofdbestuur van ZORG.tech.
- Staf Leën, voormalig projectmanager bij MPI Oosterlo, heeft inmiddels meer dan twintig congressen op zijn naam staan en dit wordt het laatste dat hij mee organiseert.
- Ook Patrick Hansoul, manager technische dienst van het Jessa Ziekenhuis en communicatieaanspreekpunt voor het congres en verantwoordelijke voor het partnerprogramma, rondt na deze editie zijn engagement in het comité af.
- Tegelijk versterken nieuwe leden het team. Tom Oomsels, diensthoofd technische dienst vakgroep klimatisatie, sanitair, medische gassen en mechaniek van het Jessa Ziekenhuis, sluit voor het eerst aan en brengt ervaring mee vanuit de kringwerking Vlaams-Brabant/Limburg.
- Voor Yves Boonen, preventieadviseur en ICT-coördinator bij VitaS en lid van het hoofdbestuur van ZORG.tech, is het eveneens een eerste congres in deze rol.
- Ook Wim Boeckx, werfleider bij UZ Leuven en eveneens actief binnen de regionale kringwerking, maakt voor het eerst deel uit van het congres team.

Ruimtedruk bewaking !

CaTeC is exclusief importeur van de PsiDac 6280 serie en de EE610 drukverschiltransmitters – betrouwbare meetoplossingen speciaal voor de zorgsector.

Voor ziekenhuizen, laboratoria en cleanrooms is nauwkeurige drukverschilmeting essentieel om veilige en gecontroleerde omstandigheden te waarborgen. De PsiDac 6280-serie biedt stabiele data-acquisitie en betrouwbare monitoring in combinatie met het CPS6000-systeem. Daarnaast onderscheiden de EE610-transmitters zich door hun hoge precisie, robuuste uitvoering en uitstekende lange-termijnstabiliteit.

Deze combinatie ondersteunt optimale luchtstromen, hygiëne-eisen en klimaatbeheersing binnen kritische zorgomgevingen. Dankzij flexibele integratiemogelijkheden passen de systemen naadloos binnen bestaande technische infrastructuur.

Met CaTeC kiest u voor bewezen technologie, deskundig advies en jarenlange ervaring in meet- en monitoringoplossingen voor de zorg.

Zo bent u verzekerd van continu inzicht, veiligheid en controle — vandaag én in de toekomst.

@ info@catec.nl - www.catec.be - +31 (0) 174 272 330

Powered by Business Power Infrastructure & Management

Als algemeen directeur zie ik elke dag hoe cruciaal bedrijfscontinuïteit is. Een enkele stroomonderbreking kan processen stilleggen, data in gevaar brengen of risico's creëren in gevoelige omgevingen. Dat is simpelweg geen optie. Daarom geloof ik sterk in betrouwbare no break systemen (UPS). Ze zorgen ervoor dat alles blijft draaien — maar alleen wanneer ze correct en tijdig worden onderhouden. Preventief UPS onderhoud voorkomt onverwachte uitval en verlengt de levensduur van kritieke componenten zoals batterijen en condensatoren. Het is een investering in zekerheid. Onze gecertificeerde service engineers zorgen ervoor dat uw installatie blijft presteren wanneer het er écht toe doet. Zodat u altijd kunt rekenen op continuïteit én gemoedsrust.

Tim Van Cutsem, Algemeen Directeur
RIELLO UPS BPIM BV – Kalkoven 12 – B-1820 Melsbroek

Wilt u weten hoe wij uw organisatie kunnen beschermen tegen stroomonderbrekingen? Neem gerust contact op via info@riello-ups-benelux.com of +32 2 880 23 11.

EXPERTISECENTRUM PXL BOUW EN INDUSTRIE

Circulaire conceptbouw als systemische verandering in de bouwketen

De zorgsector staat voor grote bouwkundige uitdagingen. Ziekenhuizen en zorginstellingen moeten vandaag duurzaam bouwen en flexibel inspelen op snel veranderende zorgmodellen. Binnen het Expertisecentrum PXL Bouw en Industrie wordt daarom gewerkt aan een nieuwe benadering: circulaire conceptbouw. Op het ZORG.tech-congres lichten Veerle Custers, Danny Vaes en Maurits Hagemans toe hoe de aanpak bouwprojecten toekomstgerichter maakt.

Het Expertisecentrum PXL Bouw en Industrie ondersteunt innovatie op bouwtechnisch vlak. Volgens innovatief woonontwikkelaar en onderzoeker Veerle Custers ligt de focus niet op het ontwikkelen van nieuwe technologieën, maar op het toepassen van bestaande innovaties in de praktijk. “Wij zijn geen klassiek kennisplatform dat zelf nieuwe producten ontwikkelt”, legt ze uit. “Onze rol is eerder die van een externe research unit voor bedrijven, vaak kleinere ondernemingen die zelf geen uitgebreide R&D-afdeling hebben. We helpen hen om innovaties of evoluties effectief te implementeren.”

In grote bedrijven zijn interne researchteams op de eigen organisatie gericht, bij PXL ligt de nadruk op samenwerking en kennisoverdracht. “Wij proberen bedrijven samen te brengen rond innovatie”, zegt Custers. “Zo kunnen ze samen nieuwe oplossingen implementeren en kennis delen.” Binnen het centrum lopen verschillende onderzoeksprojecten, onder meer rond modulair en flexibel wonen, digitalisering in de bouw en circulair bouwen. Vooral dat laatste vormt de basis voor circulaire conceptbouw.

Want circulariteit in de bouw is geen nieuw begrip, circulaire conceptbouw voegt er wel een nieuwe dimensie aan toe. In plaats van te vertrekken vanuit een uniek ontwerp en vervolgens materialen te kiezen, keert de methode het proces om. “Traditioneel vertrekt een architect vanuit een visie of een ontwerp om daarna te gaan kijken welke materialen daarvoor nodig zijn”, legt Custers uit. “Wij draaien dat proces om. We vertrekken vanuit een set circulaire bouwelementen en ontwerpen daarmee het gebouw.” Door met een beperkte

set gestandaardiseerde componenten te werken, ontstaat een systeem dat makkelijker te industrialiseren is. Het biedt belangrijke economische voordelen. Veerle Custers vergelijkt het met de auto-industrie: “Als je elke auto volledig uniek zou ontwerpen en bouwen, zou niemand er een kunnen betalen. Schaal en industrialisatie maken het verschil.”

“We vertrekken vanuit een set circulaire bouwelementen en ontwerpen daarmee het gebouw.”

VEERLE CUSTERS

“Toen ik voor het eerst over deze methode hoorde, vroeg ik me af of we daarmee onze ontwerpvrijheid zouden verliezen.”

DANNY VAES

CREATIVITEIT EN SCHAAALBAARHEID

Architect en stedenbouwkundig expert Danny Vaes benadrukt dat die aanpak niet betekent dat architecten hun creativiteit moeten opgeven. “Toen ik voor het eerst over deze methode hoorde, vroeg ik me af of we daarmee onze ontwerpvrijheid zouden verliezen”, vertelt hij. “Maar eigenlijk is het net het tegenovergestelde. Het gaat erom om met slimme elementen te werken.” Tijdens het ZORG.tech-congres wil Vaes demonstreren hoe je met een beperkte set bouwcomponenten een grote variatie aan gebouwen kan ontwerpen. “Met tien eenvoudige elementen, bijvoorbeeld verschillende wand- en dakelementen, kan je al enorm veel combinaties maken. Het gaat om basiscomponenten die je op verschillende manieren kan samenstellen. Daardoor blijft architecturale diversiteit mogelijk.”

Het grote voordeel is schaalbaarheid. Wanneer een bouwsysteem uit gestandaardiseerde elementen bestaat, kunnen producenten investeren in industriële productie. “Als een zorgproject bijvoorbeeld duizenden van die elementen nodig heeft, wordt het voor een fabrikant interessant om

een productielijn op te zetten. Dat versnelt de transitie naar circulaire bouwsystemen.”

DIGITALE PASPOORTEN

Een essentieel onderdeel van circulair conceptbouwen is digitalisering. Maurits Hagemans, specialist in data en digitale bouwmodellen, focust op de traceerbaarheid van materialen. “Elk element krijgt een digitaal paspoort”, legt hij uit. “Dat bevat informatie over het materiaal, de samenstelling en de mogelijke hergebruikscenario’s.” Die informatie wordt al vanaf het ontwerpstadium gekoppeld aan het digitale model van het gebouw. “Zo’n model blijft bruikbaar gedurende de volledige levenscyclus van een gebouw. Wanneer het gebouw wordt aangepast, afgebroken of gedeeltelijk hergebruikt, blijft de informatie beschikbaar.” Door de standaardisatie van elementen wordt dat beheer ook eenvoudiger. Als een gebouw bijvoorbeeld uit tien types elementen bestaat, volstaan tien soorten materiaalpaspoorten. “Dat maakt het beheer en de traceerbaarheid veel overzichtelijker dan wanneer elk gebouw uit honderden unieke componenten bestaat”, beaamt ook Veerle Custers.

“Digitale materiaalpaspoorten bevatten informatie over het materiaal, de samenstelling en de mogelijke hergebruikscenario’s.”

MAURITS HAGEMANS

Voor de zorgsector kan deze aanpak bijzonder interessant zijn. Zorginfrastructuur zal in de toekomst steeds vaker moeten kunnen inspelen op veranderende noden. “Je kan je perfect indenken dat een ziekenhuis over twintig of dertig jaar een heel andere functie heeft”, zegt Vaes. “Zorg gebeurt vandaag steeds vaker thuis of digitaal. Daardoor kan de behoefte aan ziekenhuisruimte sterk veranderen.” Gebouwen die uit demonteerbare elementen bestaan, kunnen makkelijker worden aangepast of gedeeltelijk hergebruikt. “Een deel van een gebouw kan bijvoorbeeld een andere functie krijgen, zonder dat je alles moet afbreken”, zegt Vaes. “Dat is precies waar circulair conceptbouwen op inzet.”

MATERIALENBANK

Naast flexibiliteit biedt de methode ook financiële voordelen. Wanneer bouwcomponenten herbruikbaar zijn, behouden ze een restwaarde. “Een gebouw wordt dan eigenlijk een materialenbank”, benadrukt Veerle Custers. “De materialen blijven waarde vertegenwoordigen.” Dat heeft ook impact op financiering. Banken hebben belangstelling voor modellen waarbij gebouwen niet volledig worden afgeschreven. “De kosten voor extra engineering wegen niet op tegen de winst van materialen die opnieuw inzetbaar zijn.”

KANTELPUNT IN ZICHT

Hoewel circulair conceptbouwen nog volop in ontwikkeling is, benadrukken de onderzoekers van PXL dat organisaties vandaag al stappen kunnen zetten. Veerle Custers: “Elke stap richting circulariteit helpt. Voor zorginstellingen kunnen zogenaamde quick wins bijvoorbeeld liggen in circulaire binnenwanden, gevelsystemen of modulaire afwerkingsmaterialen. Je hoeft niet meteen een volledig gebouw volgens dit concept te realiseren. Met bepaalde onderdelen starten en van daaruit verder bouwen, is ook een strategie die werkt.”

De onderzoekers zien duidelijke signalen dat de bouwsector stilaan richting een kantelpunt evolueert. Nieuwe Europese regelgeving rond duurzaamheid en materialen speelt daarin een belangrijke rol. “Net zoals het energiepeil ooit een belangrijke drijfveer werd voor energiezuinig bouwen, zal dat ook gebeuren met materiaalgebruik”, zegt Custers. “Wie vandaag al inzet op circulaire materialen en demonteerbare bouwsystemen, kan daar in de toekomst voordeel uit halen.”

“Innovatie gaat niet altijd over technologie”

Voor zorgorganisaties is innovatie vooral verbonden met techniek, infrastructuur of medische doorbraken. Nieuwe installaties, zonnepanelen, geavanceerde toestellen en slimme gebouwen zijn er zichtbare vormen van. Maar volgens Peter Bertels, oprichter van Norsu en spreker op het komende ZORG.tech-congres, is dat maar een deel van het verhaal. Echte innovatie begint volgens hem bij een cultuur waarin mensen breder leren kijken, verbanden leggen en nieuwe oplossingen durven uitproberen.

Tijdens zijn keynote wil Bertels aantonen dat innovatie niet alleen thuishoort in R&D-afdelingen of technische diensten. Ook in zorgorganisaties, en net zo goed binnen technische directies, valt nog veel winst te boeken door anders te denken.

“Veel organisaties bekijken innovatie nog als iets puur technisch”, legt Bertels uit. “We hebben zonnepanelen gelegd, we investeren in technieken, dus we zijn innovatief bezig. Maar innovatie gaat breder. Ook samenwerking, dienstverlening of financiering kunnen deel uitmaken van vernieuwing. Je kan niet alleen innoveren in wat je bouwt, maar ook in hoe je bouwt, hoe snel je bouwt of hoe je iets financiert. Op heel veel vlakken is innovatie mogelijk, maar dat wordt nog te vaak vergeten.” Innovatie zit soms in een andere organisatievorm, een nieuw proces of een kleine ingreep die de ervaring van patiënten of medewerkers sterk verbetert.

Een tweede belangrijke boodschap is dat innovatie niet het terrein hoeft te zijn van een kleine groep creatieve geesten. “Veel mensen denken van zichzelf dat ze niet creatief zijn. Maar in groep ontdekken ze vaak dat ze wel degelijk ideeën hebben, of dat ze samen met anderen tot iets interessants kunnen komen.” Een essentieel element van een innovatiecultuur. Niet iedereen hoeft zelf de grote bedenker te zijn, zolang teams maar zo samengesteld zijn dat ideeën, uitvoering en draagvlak elkaar versterken. “Je

hebt denkers nodig, maar ook doeners. Als organisatie moet je weten wie welke rol opneemt. Het gaat erom dat je talenten herkent en ze goed combineert.” Voor zorgorganisaties, waar multidisciplinair werken de norm is, ligt daar een grote kans.

“

“Je kan de beste technologie hebben, maar als de ervaring voor de gebruiker niet klopt, dan schiet je je doel voorbij.”

Dat innovatie niet noodzakelijk technisch hoeft te zijn, illustreert Peter Bertels met een voorbeeld uit de ziekenhuiswereld. Een nieuwe MRI-scanner presteerde technologisch uitstekend, maar in de praktijk raakten kinderen angstig door het toestel, waardoor ze niet zelden verdoofd moesten worden voor het onderzoek. De oplossing zat niet in een nieuwe technische upgrade, maar in een andere benadering van de gebruikservaring. Door de context rond het toestel aan te passen, daalde die angst. “Kleine dingen maken vaak het verschil. Je kan

“Wat in een supermarkt, op een sportveld of in een andere dienstensector werkt, kan verrassend relevant blijken voor een ziekenhuis, een woonzorgcentrum of een technische dienst.”

PETER BERTELS

de beste technologie hebben, maar als de ervaring voor de gebruiker niet klopt, dan schiet je je doel voorbij.” Omdat patiëntveiligheid en kwaliteit altijd centraal staan, lijkt de ruimte voor experiment soms beperkt, maar juist in een context waar details tellen, kunnen kleine ingrepen een groot effect hebben.

INSPIRATIE VAN BUITENAF

Innovatie hoeft niet noodzakelijk uit de eigen sector te komen. Veel waardevolle ideeën ontstaan wanneer organisaties zich laten inspireren door praktijken uit heel andere domeinen. Een studie van Accenture bij de 500 grootste bedrijven ter wereld toont aan dat een aanzienlijk deel van de meest succesvolle innovaties van buiten de eigen organisatie komt. Cross-industry innovation is leren van wat elders werkt en dat vertalen naar de eigen context. “Mensen zoeken nieuwe ideeën vaak alleen tijdens de kantooruren en binnen hun eigen vakgebied. Maar inspiratie kan evengoed komen uit de retail, uit sport, uit hospitality of gewoon uit iets dat je in het weekend

opmerkt. En wat in een supermarkt, op een sportveld of in een andere dienstensector werkt, kan verrassend relevant blijken voor een ziekenhuis, een woonzorgcentrum of een technische dienst.”

Om de creativiteit aan te wakkeren, geeft Bertels ons een eenvoudige opdracht: neem elke dag een foto van iets dat je inspireert. Rijk na een week welke patronen of ideeën daarin opduiken en bespreek die met collega's. Die oefening raakt de kern van wat hij wil stimuleren: systematisch leren kijken naar mogelijkheden. Innovatie vereist een cultuur waarin mensen observaties delen, verbanden leggen en samen durven nadenken over alternatieven. “Innovatie is in essentie een cultuurkwestie”, besluit hij. “Organisaties die innovatie willen versterken, moeten medewerkers helpen om anders te kijken, van buiten naar binnen te denken en ook kleine ideeën ernstig te nemen. Voor de zorgsector betekent dat een omgeving creëren waarin mensen durven denken, delen en verbeteren.”

Toekomstbestendig bouwen met Kamp C

Met Kamp C haalt ZORG.tech op 4 en 5 juni in Brussels Gate een keynote speaker in huis die zorginfrastructuur mee richting duurzaamheid, klimaatadaptatie en flexibel bouwen stuwt. Projectmanager duurzaam bouwen Dorien Eeckhout zorgt voor een inspirerend overzicht van innovatieve zorgbouwconcepten, gezonde materialen en circulaire ontwerpprincipes die vandaag al perfect toepasbaar zijn in de zorgsector. De oplossingen van Kamp C zijn uitgesproken praktijkgericht en gaan daarmee verder dan louter pilootprojecten of proeftuinen.

DORIEN EECKHOUT

Kamp C is een living lab voor duurzaam en innovatief bouwen. In een eerder gesprek met Sofie Torfs en Nanette Huysmans (zie Zorg & Techniek 50) lieten we zien hoe het kenniscentrum in Westerlo Europese onderzoeksprojecten vertaalt naar tastbare demo's, adviestrajecten en pilootprojecten voor lokale besturen en organisaties. Tijdens het ZORG.tech-congres gaat Dorien Eeckhout dieper in op wat dat nu juist betekent voor zorginfrastructuur.

Ze is bij Kamp C verantwoordelijk voor het uitbouwen van de starterswerking. "We gaan daarbij op zoek naar interessante bedrijven, vaak start-ups, die pionieren in de duurzame bouwsector", legt ze uit. "Met onze knowhow en via ons netwerk proberen we hen naar de markt toe te leiden. We willen vooral aantonen dat klassieke bouwmaterialen of bouwmethodes kunnen worden vervangen door duurzamer alternatieven."

CIRCULAIR BOUWEN

Zoals we eerder schreven, zijn innovatieve, duurzame bouwmaterialen en bouwconcepten extra relevant voor zorginstellingen, die moeten nadenken over flexibiliteit,

“

“Duurzaam en toekomstbestendig bouwen koppelen aan de specifieke vereisten van zorginfrastructuur.”

gezondheid en klimaatadaptatie. Daarom zal de presentatie van Kamp C onder meer focussen op circulair bouwen, demonteerbaarheid, hergebruik en veranderingsgericht ontwerpen. In het eerdergenoemde interview verwees projectverantwoordelijke Sofie Torfs naar het project met zorggroep Emergis in Zeeland, waar circulaire plug-and-play-units werden ontwikkeld. Dat soort modulaire oplossingen maakt het mogelijk om sneller op of af te schalen zonder telkens een volledige technische installatie te moeten herdenken. In zorgomgevingen waar noden snel kunnen verschuiven, is dat een relevant perspectief.

Daarnaast krijgt ook gezond bouwen een prominente plaats tijdens het ZORG.tech-congres: de impact van materialen en ruimtes op het welzijn van gebruikers komt nadrukkelijk aan bod. Architect-adviseur Jens Verley van Kamp C verwijst daarbij naar inzichten uit de neuroarchitectuur, die aantonen hoe sterk architectuur en design onze mentale gezondheid beïnvloeden.

“Voor zorginstellingen is dat een wezenlijke ontwerp vraag. Materialen zoals hout, leempleister en andere biogebaseerde

toepassingen verlagen niet alleen de milieu-impact, maar hebben ook een positieve invloed op vochtregulatie, tactiliteit en – last but not least – beleving en welzijn.”

RENOVATIE VS. NIEUWBOUW

Ook volgens Kamp C is de afweging tussen renovatie en nieuwbouw genuanceerd. Onder invloed van Europese regelgeving en duurzaamheid verschuift de focus dan wel steeds meer van nieuwbouw naar renovatie, de context blijft bepalend voor de juiste keuze. Zeker in een sector met een verouderend patrimonium en hoge eisen op het vlak van comfort, functionaliteit en regelgeving.

Kamp C wil die thema's in Brussels Gate concreet maken met een overzicht van haalbare strategieën en bestaande cases. Dorien Eeckhout: “Ik licht de verschillende pijlers van duurzaam bouwen toe en koppel daaraan voorbeelden, onder meer uit ons eigen circulaire kantoorgebouw op Kamp C. Het is echt de bedoeling om duurzaam en toekomstbestendig bouwen te koppelen aan de specifieke vereisten van zorginfrastructuur.”

SOL

OPLOSSINGEN VOOR GASSEN EN TECHNIEK

MEDISCH, HOOGZUIVER, INDUSTRIEEL

- MEDISCHE GASSEN
- INDUSTRIËLE & HOOGZUIVERE GASSEN
- COMPRESSOREN
- VACUÛMPOMPEN

SOL B, Zoning Ouest 13, 7860 Lessines | info@solworld.com | 0495 28 21 99

Actief energiebeheer: onmisbare hefboom voor een toekomstbestendige zorgsector

De zorgsector zit midden in de energietransitie. Ziekenhuizen, woonzorgcentra en andere zorgvoorzieningen investeren volop in zonnepanelen, warmtepompen, laadpalen en elektrificatie van hun patrimonium. Tegelijk nemen de complexiteit, de volatiliteit van energieprijzen en de druk op het elektriciteitsnet toe. Energie is daardoor meer dan je factuur, en steeds meer een systeem dat je actief moet beheren.

Actief energiebeheer speelt in op die realiteit. Het doel is eenvoudig: het energieverbruik, de lokale productie en eventuele opslag slim op elkaar afstemmen in functie van beschikbaarheid, prijzen en netcapaciteit. Zo blijven vraag en aanbod beter in evenwicht en kan je energie efficiënter én betaalbaarder inzetten.

De opkomst van hernieuwbare energie versterkt de nood aan actieve sturing. Zon en wind produceren immers wanneer de natuurlijke omstandigheden het toelaten, niet noodzakelijk wanneer de vraag het hoogst is. Waar energie vroeger grotendeels op aanvraag werd opgewekt, schuift het systeem vandaag richting productie wanneer mogelijk. Dat vraagt flexibiliteit, ook aan de vraagzijde.

Voor zorgorganisaties betekent dit concreet dat ze hun elektrische assets – zoals koeling, verwarming, warmwaterproductie, ventilatie,

batterijen of laadinfrastructuur – slimmer moeten inzetten. Door verbruik tijdelijk te verschuiven naar momenten met lage energieprijzen of hoge lokale productie, kan je je pieken afvlakken en dalen zowel energiekosten als netkosten. Dat is niet alleen financieel interessant, maar draagt ook bij aan het beperken van netcongestie, een groeiend probleem in Vlaanderen.

Actief energiebeheer is geen nieuw concept. In het verleden gebeurden gelijkaardige vormen van vraagsturing via nachttarieven en opslag. Het verschil vandaag is de schaal en de digitalisering. Met digitale meters, dynamische tarieven en geavanceerde energiemanagementsystemen wordt het mogelijk om flexibiliteit te automatiseren en te coördineren, ook in complexe omgevingen zoals zorgcampussen.

Voor de zorgsector biedt dit duidelijke voordelen. Naast kostenbesparingen en een kleinere ecologische voetafdruk

verhoogt actief energiebeheer ook de bedrijfszekerheid. Door minder afhankelijk te zijn van prijsschokken en externe energiebronnen, bouwen zorgvoorzieningen aan een robuuster energiesysteem dat hun kerntaak ondersteunt.

Actief energiebeheer is dan ook geen randverhaal in de energietransitie, maar een noodzakelijke bouwsteen van een betaalbare, duurzame en betrouwbare energievoorziening. Voor de zorgsector is het een belangrijke stap richting een toekomstbestendig en veerkrachtig patrimonium.

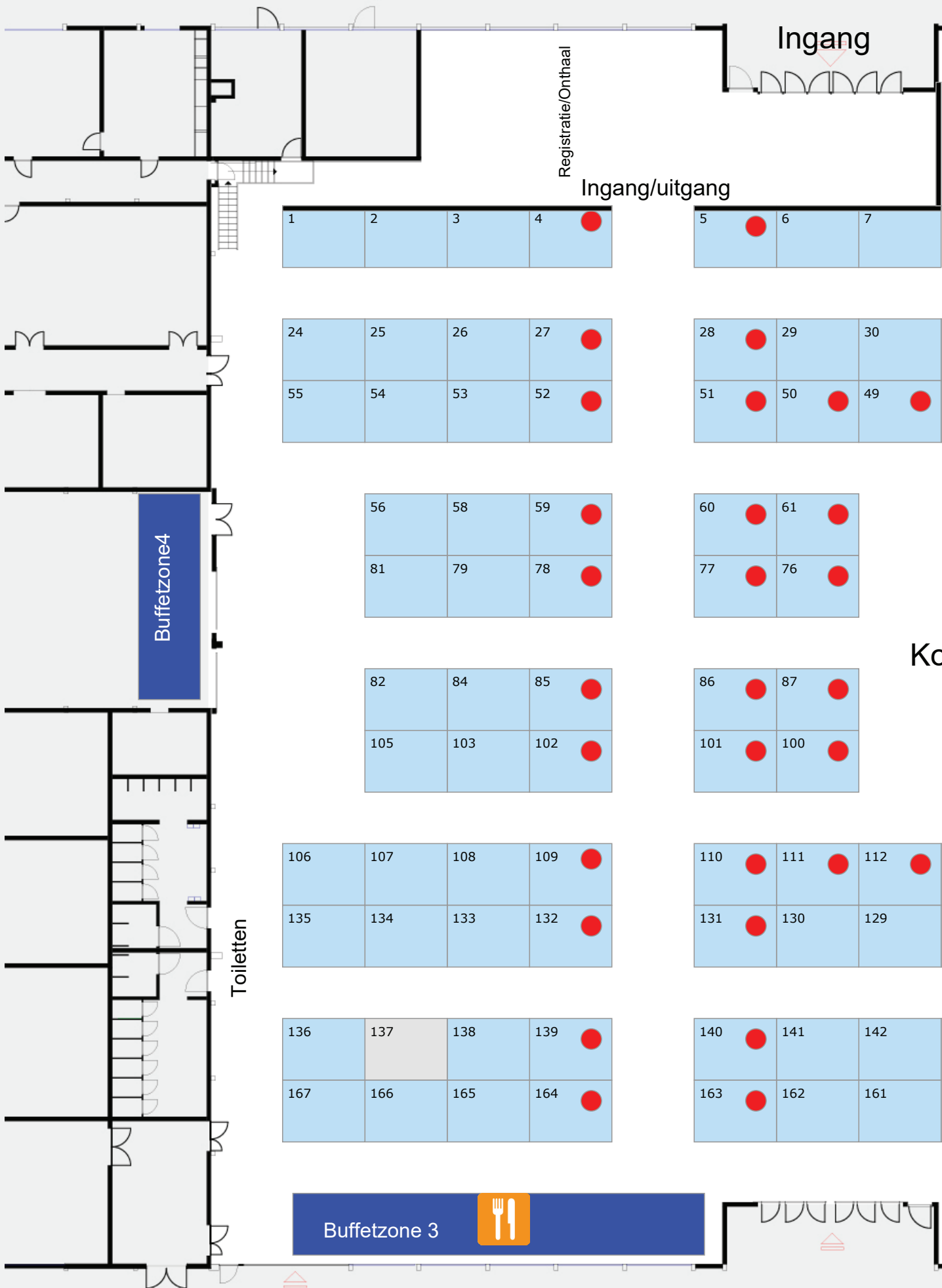
Om tegemoet te komen aan de noden van de zorgsector in een energielandschap dat razendsnel verandert, zet veb in op actief energiebeheer. Wil je graag meer info over wat dit betekent voor jouw organisatie? Veb kan je hierbij ondersteunen! Download onze white paper.

veb

Lijst van exposanten

1 Sigma Coatings	29 Mourik Technics nv	60 IDD Projects NV
2 Argillatherm Benelux	30 Wilms	61 Haelvoet
3 ASSA ABLOY	31 E. Van Wingen	62 LDL Equipment nv
4 Electrozemper SA	32 AFPRO FILTERS	63 WYCOR
5 VEB	33 Carrier	64 Act With Care BV
6 Alcomel NV	34 CIAT	65 SOL B
7 Rucon	35 B&B LOCKS	66 Wema nv
8 MB nv - Stralingsbescherming	36 Aerocom Belgium	67 Helvar Lighting Controls
9 Sign & Display	37 CLEAN MINDS BV	68 Rivers - SPR srl
10 VDL De Meeuw	38 Herva-Doulet nv	69 WPS Belgium n.v.
11 Bender Benelux B.V.	39 Bitos	70 Sweco Architects NV
12 PMT Benelux	40 Porcelanosa	71 Jlsigns
13 HANSA Armaturen
Belgium NV	42 Eribel	72 Pressalit
14 Forbo Flooring NV	43 Arjo Belgium	73 Swegon Belgium NV
15 SILENTIA BELUX	44 VB-TEC	74 SteelcoBelimed BE B.V.
16 Hamster Cleaning	45 TROX Belgium	75 DELABIE Benelux
17 Interalu LCC-Plafonds	46 M-Wall	76 25-8
18 VISTATEC	47 Tandrup Water Solutions
Nederland B.V.	77 Zumtobel
19 VINK BV	48 Fixsus	78 Schneider Electric
20 RONE Belgium NV	49 Autosystems	79 BELINTRA NV
21 Gerflor Benelux	50 ATS Groep	81 Creat Services
22 Moments furniture	51 Mardoors BV	82 TeleAlarm Europe GmbH
23 Helioscreen nv	52 Fulin Robots	84 Ascom (Belgium)
24 Dometic & Philips by BTL nv	53 Gavra	85 Poels NV
25 Belgian Sanitary Company nv	54 Dräger Medical Belgium NV	86 TRANE BELGIUM
26 Vinçotte - a Riwa Company	55 N.V. GRUNDFOS Bellux SA	87 Mecam- Otium Care
27 Duco Ventilation &
Sun Control	56 TENTE	88 Delicon BV
28 Air Liquide healthcare	58 VINCI Facilities	89 Medic Clean Air
	59 Metos nv	90 Deureka
		91 Miele Professional

Buffetzone 1

8	9	10	●
23	22	21	●

11	●	12	13	14	15
20	●	19	18	17	16

31		32	33	34			
48		47		46		45	

35	●	36	37	38	39
44	●	43	42	41	40

62	●	63	●
75	●	74	●

64	●	65	66	67	68
73	●	72	71	70	69

Office Corner

88	●	89	●
99	●	98	●

90	●	91	92	93
97	●	96	95	94

113		114		115		116	
128		127		126		125	

117	●	118	119	120
124	●	123	122	121

143	144	145	146	●
160	159	158	157	●

147	●	148	149	150	151
156	●	155	154	153	152

Buffetzone 2

Dessert zone 4

Lijst van exposanten

92 Geonius België	120 Fresenius Medical Care	149 Camfil NV
93 Johnson Controls BV	121 Salto Systems BV	150 DRISTEEM (DSH) BELGIUM
94 Automatics	122 Beddeleem	151 Esprit ICT / Televic Healthcare Solutions
95 Robatherm	123 Automation NV	152 Geberit
96 Lindner WELSY bv	124 MEIKO BELGIUM	153 Sterimed bv
97 EUROCLIMA	125 ComTIS Ventilation	154 The Wizard of Dreams
98 De Klerck Engineering nv	126 REUS NV	155 Tarkett
99 Orona	127 Condair NV	156 dormakaba Belgium N.V.
100 Orange Charging	128 Belimo Belgium bv	157 VITO 158 GROHE nv
101 Ahrend NV	129 Newtec Water Systems nv	159 vanhout.pro nv
102 ABN Cleanroom Technology	130 C-DFRNT 131 Wateris BV	160 ABB NV
103 fasset (nv T.Deco)	132 TK Elevator Belgium	161 Vertec BV
105 Bimplan BV 106 Deltrian International	133 Veolia	162 Bekaert Building Company nv
107 Soudal NV	134 Dalemans Belgium	163 ETAP Lighting International
108 Foamglas Owens Corning	135 Iris Technical Services	164 Honeywell NV
109 Holland Water Belgium BV	136 BPI Services B.V.	165 AQUALISYS
110 AQ International	138 Deforce Medical	166 Botique
111 Daikin A/C Belgium	139 ALHO Systeembouw	167 DUOMED BELGIUM Interalu LCC-Plafonds
112 Essec Group	140 Somfy	
113 Aqua free BV	141 Mublo Editions BV	
114 RIELLO UPS BPIM BV	142 EEG Group	
115 IQ Messenger BV	143 AQUALEX	
116 Elastoflex Projects	144 Guldager nv	
117 Fosfari	145 fortop	
118 MATTTEO	146 Vixor health	
119 Interface	147 Siemens Smart Infrastructure	
	148 Rf-Technologies	

Twintig jaar ondersteuning van sociale projecten

Tijdens het congres in Brussels Gate wordt een belangrijke mijlpaal gevierd: twintig jaar steun van ZORG.tech aan sociale projecten in de zorg. Wat begon als een bescheiden initiatief in 2004, groeide uit tot een structureel engagement met tastbare impact. In 2024 werd de jaarlijkse subsidiepot bovendien verhoogd tot 6000 euro. We spraken met jurylid Rik Persyn.

ZORG.TECH ONDERSTEUNT AL TWINTIG JAAR SOCIALE PROJECTEN. WAT IS DE KERN VAN DAT INITIATIEF?

Rik Persyn: “Het basisidee is dat we vanuit ZORG.tech organisaties willen ondersteunen die een duidelijke maatschappelijke meerwaarde creëren, maar niet altijd de middelen hebben om hun project te realiseren. Het gaat om initiatieven die een bredere groep ten goede komen. Denk aan bewoners van een voorziening, kinderen in het buitengewoon onderwijs of mensen in de kinderopvang. Bovendien moet het project duurzaam zijn en op langere termijn meerwaarde bieden.”

HOE VERLOOPT DE SELECTIE VAN DIE PROJECTEN CONCREET?

“Projecten worden ingediend vanuit de provincie waar het congres plaatsvindt. Dit jaar is dat Vlaams-Brabant. De prijsuitreiking gebeurt tijdens het congres in Brussels Gate op 5 juni. Kandidaten moeten de impact aantonen van hun project en ook duidelijk maken dat er onvoldoende andere financiering is. De beoordeling gebeurt in twee stappen. Eerst evalueert elk jurylid de dossiers individueel op basis van een presentatie door de aanvragers. Daarna komt de jury samen om alles te bespreken en tot een consensus te komen. Uiteindelijk selecteert het bestuur drie laureaten.”

WAAROM WERD BESLIST OM HET BEDRAG DAT WORDT UITGEDEELD OP TE TREKKEN?

“De raad van bestuur besloot om de subsidies te verhogen van 4000 naar 6000 euro. We stelden vast dat we met een

iets groter budget exponentieel meer kunnen betekenen. Vandaag verdelen we 6000 euro: 3000 euro voor de winnaar, 2000 voor de tweede en 1000 voor de derde. Het blijft natuurlijk een relatief beperkt bedrag, maar juist die financiële duw in de rug maakt vaak het verschil. Sommige projecten zouden zonder die steun gewoon niet starten.”

“

“Voor een ziekenhuis is een investering van enkele duizenden euro’s minder ingrijpend dan voor een kleinere organisatie.”

OPVALLEND IS DE DIVERSITEIT AAN PROJECTEN DIE JULLIE ONDERSTEUNEN. SOMS GAAT HET OM INFRASTRUCTUUR, ZOALS RENOVATIEWERKEN OF SPEELPLAATSEN. IN ANDERE GEVALLEN DRAAIT HET OM BELEVING EN THERAPIE. AAN WELKE CRITERIA MOETEN PROJECTEN VOLDOEN OM AANSPRAAK TE MAKEN OP DE STEUN?

“De projecten zijn inderdaad heel divers. We hebben bijvoorbeeld moestuinen, speelruimtes, snoezelruimtes of muzikale installaties ondersteund. Van aangepaste bedden in een MS-revalidatiecentrum in Overpelt (2004) tot de aanleg van een biotuin in Evergem (2022) en een muziekzuil in Klerken (2024): telkens gaat het om concrete ingrepen met directe impact op gebruikers.”

“Belangrijk is dat het iets is voor een hele groep en dat het effectief gebruikt blijft worden. Projecten moeten leven in de organisatie.”

KRIJGEN JULLIE VEEL INSCHRIJVINGEN?

“Soms krijgen we veel inzendingen, in andere regio's moeten we echt achter projecten aan. Vlaams-Brabant is een minder evidente regio, vanwege de kleinere oppervlakte en de nabijheid van Brussel, waar zich veel zorgvoorzieningen bevinden. Een dossier indienen vraagt bovendien tijd en engagement, en dat is in de zorgsector niet evident. Maar als projecten eenmaal gerealiseerd zijn, zien we wel dat ze een duidelijke impact hebben. Dat motiveert.”

WAT BETEKENT DIT INITIATIEF VOOR ZORG.TECH ZELF?

“Voor ZORG.tech is het een manier om een sociale rol op te nemen. Vroeger lag de focus vooral op ziekenhuizen, maar dat is geëvolueerd. Vandaag ondersteunen we veel breder: voorzieningen voor mensen met een beperking, kinderopvang, buitengewoon onderwijs ... Juist daar is de nood vaak het grootst. Voor een ziekenhuis is een investering van enkele duizenden euro's minder ingrijpend dan voor een kleinere organisatie.”

“Instellingen zijn dankbaar voor de financiële steun, maar ook voor de erkenning. De prijsuitreiking gebeurt tijdens het congres, soms in aanwezigheid van een minister of andere prominente figuren. Dat geeft de winnende projecten extra visibiliteit. Vaak zien we ook dat projecten lokaal in de media komen. Goed voor extra draagvlak en binnen de organisatie zie je dat mensen hier echt trots op zijn.”

“Dankzij al die exposure krijgen de projecten ook zichtbaarheid binnen een netwerk van professionals uit de zorg- en technologiesector. Dat kan leiden tot bijkomende samenwerkingen, expertise-uitwisseling of verdere ondersteuning. Bovendien creëert het initiatief een jaarlijkse dynamiek waarbij organisaties worden aangemoedigd om innovatieve en duurzame ideeën uit te werken. De competitie werkt als een katalysator voor nieuwe projecten die anders misschien nooit zouden worden ingediend.”

**WELKE WINNENDE PROJECTEN VAN DE AFGELOPEN 20 JAAR SPRINGEN ER VOOR JOU UIT?
EN WAT ZIJN DE BELANGRIJKSTE UITDAGINGEN VOOR DE TOEKOMST?**

“Elk project dat je jaren later nog ziet functioneren. Iets wat deel wordt van de leefomgeving en waar mensen nog dagelijks plezier aan beleven. Dat toont voor mij het echte succes van het project. Blijven zorgen voor voldoende instroom van projecten blijft zeker een aandachtspunt. Daarnaast is er ook volop een generatiewissel bezig binnen het bestuur. Verschillende ZORG.tech-leden gaan met pensioen, dus er komt zeker een nieuwe dynamiek in de werking. Maar ik heb er vertrouwen in dat de opvolging klaarstaat. En we willen met gerichte steun een tastbaar verschil blijven maken in de zorgende leefomgevingen, want de maatschappelijke uitdagingen zijn groot. Vergrijzing, inclusie en betaalbare zorg vragen om blijvende investeringen.”

ALLE LAUREATEN OP EEN RIJ

- **2004:** Overpelt – MS-revalidatiecentrum: nieuwe aangepaste bedden
- **2005:** Machelen aan de Leie – VIBSO Beroepsonderwijs communicatiemiddelen
- **2006:** Averbode – Huize Levensruimte vzw: Renovatiewerken
- **2007:** Hakendover – 't Prieltje vzw: aanleg van een functionele tuin
- **2008:** Tielt – Mivalt vzw – Trainingspakken voor actieve sportgroepen
- **2009:** Genk – Sint-Jansschool: Speel-o-theek voor de leerlingen
- **2010:** Antwerpen – De Grote Robijn: Time Out Project (bijzondere jeugdzorg)
- **2011:** Deinze – B.O. School Ter Leie – Inrichten van een snoezelruimte
- **2012:** Halle – Dagcentrum De Wip – Verbouwing van de keuken
- **2013:** Izegem – den Tatsevoet – HACCP-conforme materialen voor bakkerij & voedingsatelier
- **2014:** Sint-Andries Peer Hechtel Eksel – Sint Vincentiusvereniging – Installatie van een koelcel
- **2015:** Schilde – Buitengewoon Onderwijs – Herinrichting speelplaats
- **2016:** Landegem – Multifunctioneel Centrum Ten Dries vzw – Gocarts voor recreatieruimte en speelplein
- **2017:** Diepenbeek – Dienstencentrum Sint-Gerardus – Radio Ac'cent
- **2018:** Gits – Dominiek Savio Instituut vzw – Inrichting relaxatieruimte voor jongeren met (neuro)motorische of meervoudige beperking
- **2019:** Leuven – Woonzorgnet-Dijleland – Dagelijks groen, groeneilanden en ergonomisch tuinmateriaal
- **2020:** Antwerpen – Broechem – Woonzorgcentrum Czagani vzw – Plaatsen van bewegingstoestellen, tastmuur, een vogelbadje en een verhoogde tuinbak
- **2022:** Gent: vzw GOOIRENSHOEVE Evergem – Biotuin
- **2023:** Genk: vzw Stijn – Dienstencentrum 't Weyerke – Aanleg dierenpark
- **2024:** Brugge: vzw De Vleugels Klerken – Muziekzuil
- **2025:** Antwerpen: MPI Oosterlo – Inrichting buitenruimte
- **2026:** ...

Nieuwe polivleugel AZ Sint-Maarten zet in op groei, flow en flexibiliteit

Met de opening van een nieuwe polivleugel zet het AZ Sint-Maarten ziekenhuis een nieuwe strategische stap in de uitbouw van de Mechelse campus. De uitbreiding is goed voor twee verdiepingen van 5000 m² (bruto, 3500 m² zorgoppervlak) en speelt in op de sterke groei van de ambulante zorg. De nieuwe poli moet leiden tot kortere wachttijden, efficiëntere processen en een intensere samenwerking tussen zorgdisciplines. Technisch directeur Stijn Dupriez en projectverantwoordelijke Jan Asselberghs lichten toe hoe ontwerp, bouwmethode en organisatie op elkaar werden afgestemd.

Sinds de verhuis naar de eengemaakte campus in 2018 kent het AZ Sint-Maarten een duidelijke volumetoename. “We zagen sindsdien een stijging van ongeveer 37 procent in poliklinische contacten en een groei van 23 procent in het dagziekenhuis”, licht Stijn Dupriez toe. “De vraag naar ambulante zorg groeit in bijna alle disciplines, waaronder endoscopie en de pijnkliniek. Die evolutie verplicht ons om onze infrastructuur continu bij te sturen.” De nieuwe polivleugel kadert dan ook expliciet in een bredere toekomstvisie. “We kiezen bewust voor een breed én gespecialiseerd zorgaanbod. Tegelijk willen we duurzame, kwalitatieve en toegankelijke zorg dicht bij de patiënt blijven garanderen. Deze uitbreiding is daarin een logische volgende stap.” De focus ligt daarbij op de ambulante werking. “Door capaciteit toe te voegen en disciplines anders te organiseren, kunnen we wachttijden verkorten en de samenwerking verbeteren. De herschikking van de poli’s 1, 2 en 3 is daarmee gericht op een betere organisatie, maar ook op de uitbreiding van alle klinische diensten.”

Hoe ziet de uitbreiding er concreet uit? Ze bestaat uit twee niveaus, elk met een duidelijke functionele invulling. Op het gelijkvloers bevindt zich polikliniek 4, volledig gewijd aan orthopedie. Deze werd in gebruik genomen in januari 2026. “Daar hebben we zestien raadplegingsruimtes en vijf gipskamers gerealiseerd”, aldus Jan Asselberghs. “Een

aanzienlijke uitbreiding die inspeelt op de stijgende vraag naar musculoskeletale zorg.” Het ontwerp kwam tot stand in nauwe samenwerking met het orthopedisch team. “We hebben sterk ingezet op efficiëntie en comfort, zowel voor patiënten als medewerkers. Zo is er een directe koppeling met het beddenhuis en kunnen gehospitaliseerde patiënten gebruikmaken van de gipskamers zonder dat ze ambulante stromen kruisen.”

Op de eerste verdieping bevindt zich polikliniek 5, waar meerdere disciplines worden samengebracht. Poli 5 wordt in gebruik genomen in april dit jaar. “Het gaat om oftalmologie, dermatologie, plastische heelkunde en diëtiëk. Door die clustering creëren we een multidisciplinaire omgeving waarin expertise gebundeld wordt.” Binnen de oftalmologie is de werking grondig hertekend. “We werken daar met een duidelijke flow tussen raadplegingsruimtes en onderzoekzones. Optometristen en orthoptisten voeren vooraf functiemetingen uit, waardoor het consult bij de arts efficiënter verloopt en de patiënt minder moet wachten.” Daarnaast zijn er nieuwe behandelruimtes voorzien, waaronder ook een specifieke ruimte voor behandelingen zoals PUVA-therapie. Want ook dermatologie kent een sterke groei. “De dienst Dermatologie evolueert van vier naar zeven artsen in 2026. Die schaalvergroting maakt het mogelijk om wachttijden verder te reduceren.”

***“We hebben sterk
ingezet op efficiëntie
en comfort.”***

JAN ASSELBERGHS

PATIËNTENFLOW

Een van de kernprincipes in het ontwerp van de nieuwe poli's is de organisatie van patiëntenstromen. “We hebben een strikte scheiding doorgevoerd tussen ambulante en

gehospitaliseerde patiënten”, legt Dupriez uit. “Ambulante patiënten volgen een traject langs de noordzijde van het gebouw, terwijl gehospitaliseerde patiënten via een andere toegang binnenkomen.” Die logica wordt ook intern doorgetrokken. In polikliniek 4 bijvoorbeeld is een centrale artsengang voorzien die de consultatieruimtes verbindt en het mogelijk maakt voor artsen om snel onderling te overleggen zonder de patiëntenstroom te verstoren.” Daarnaast werd sterk ingezet op de kwaliteit van de wachtruimtes. “We hebben bewust gekozen voor een meer huiselijke inrichting, met comfortabele zitplaatsen, groenaccenten en zelfs werkplekken. Dat zorgt voor een rustiger en aangenamere wachttijd voor de patiënt.”

MODULAIRE STRUCTUUR

De bouwstructuur is opgevat met het oog op toekomstige aanpasbaarheid. “We hebben gekozen voor een prefab-skelet met kolommen en balken”, zegt Dupriez. “De binnenwanden zijn niet-dragend en kunnen dus relatief eenvoudig aangepast worden naargelang de noden evolueren.”

Die flexibiliteit bleek al tijdens het project zelf. “Polikliniek 5 was initieel als casco voorzien. Tijdens het bouwproces hebben we de invulling verder uitgewerkt en geïntegreerd. Daarmee hebben we ruimte gelaten voor voortschrijdend

“We wilden aannemers uitdagen om mee te denken over slimme en kostenefficiënte oplossingen.”

STIJN DUPRIEZ

inzicht.” Ook op langere termijn blijft die flexibiliteit essentieel. “Na de ingebruikname starten we met een herschikking van de bestaande poliklinieken. De vrijgekomen ruimtes worden ingezet voor zorgdienstverlening waar nog verdere groei in zit.”

DESIGN & BUILD

Voor dit project koos AZ Sint-Maarten voor het eerst voor een Design & Build-aanpak. “Dat betekent dat de aannemer, samen met een architect, verantwoordelijk is voor zowel ontwerp als uitvoering”, aldus Dupriez. “In ons geval werkte de aannemer (Ibens) samen met Tripod Architects.” De aanpak laat toe om de expertise van de uitvoerende partij maximaal te benutten. “We wilden aannemers uitdagen om mee te denken over slimme en kostenefficiënte oplossingen. Door hen meer vrijheid te geven, ontstaat er ruimte voor optimalisatie.” Dat vertaalt zich ook in concrete resultaten. “We realiseerden met dit nieuwe project een oplossing die zowel technisch als financieel performant is. Tegelijk vraagt het als bouwheer een andere houding, omdat je minder alles vooraf vastlegt en meer in dialoog werkt.”

PREFAB

De keuze voor prefabbeton speelde een belangrijke rol in de bouwsnelheid. “We hebben gewerkt met 425 m³ prefabbeton en meer dan 200 prefabelementen”, zegt Asselberghs. “Daardoor konden we zeer snel winddicht bouwen. De ruwbouwstructuur stond er in minder dan vier maanden tijd en de volledige realisatie nam minder dan anderhalf jaar in beslag. Omdat prefabelementen extern worden geproduceerd, zijn we minder afhankelijk van weersomstandigheden. Dat hielp ook om vertragingen te vermijden.” In totaal omvat het project onder meer 4190 m² welfsels, 720 m³ funderingsbeton en circa 68.000 metselstenen. De gevel bestaat uit een combinatie van buitenschrijnwerk en gordijnevelsystemen.

Op technisch vlak sluit de nieuwbouw grotendeels aan op de bestaande ziekenhuisinfrastructuur. “Vrijwel alle technieken worden gevoed vanuit het hoofdgebouw, met uitzondering van de luchtbehandelingssystemen”, aldus Dupriez. Waterbeheer kreeg speciale aandacht. “We voorzien een regenwaterrecuperatiesysteem van 20.000

BOUWTECHNIEK IN CIJFERS

- De nieuwbouw van circa 5000 m²
- 425 m³ prefabbeton
- 222 prefabelementen (excl. welfsels)
- 4190 m² welfsels
- 320 m³ druklaag
- 720 m³ funderingsbeton
- 270 m³ kelderwanden
- ± 68.000 metselstenen
- 228 m² buitenschrijnwerk
- 540 m² gordijngewel

WATERBEHEER EN DUURZAAMHEID:

- 20.000 liter regenwaterrecuperatie voor sanitair gebruik
- Verplichte infiltratievoorzieningen volgens actuele regelgeving
- Geen aansluiting op bestaande regenwaterbuffer door gewijzigde wetgeving
- Footprint van het gebouw bleef beperkt door te bouwen op een bestaande verharding (voormalige parking en huisartsenwachtpost), waardoor bijkomende inname van groenzone bijna nihil is.

liter voor sanitaire toepassingen. Daarnaast hebben we bijkomende infiltratiemaatregelen genomen, conform de huidige regelgeving rond integraal waterbeheer.” Hoewel het project geen uitgesproken circulair karakter heeft, werd wel ingezet op efficiënte en robuuste bouwprincipes. “Het is een klassiek betonnen gebouw, maar wel met aandacht voor levensduur en aanpasbaarheid.”

TRILLINGSMETINGEN

De bouw vond plaats op een bestaande ziekenhuiscampus, op de locatie van een voormalige parking en huisartsenwachtpost. Daardoor moest geen extra groenruimte ingenomen worden en werd de voetafdruk dus niet groter. De nabijheid van de radiotherapiebunkers vormde wel een aandachtspunt. “Tijdens de

funderingswerken hebben we trillingsmetingen uitgevoerd om de apparatuur niet te verstoren. Waar nodig werden werken aangepast of ingepland op rustige momenten.” Daarnaast moest rekening gehouden worden met bestaande ondergrondse infrastructuur. “Dat heeft lokaal invloed gehad op de funderingsopbouw, maar zonder grote impact op het projectverloop.”

Parallel met de nieuwe vleugel werd ook de infrastructuur rond bereikbaarheid aangepakt. “Er werd een ondergrondse parking voorzien met 38 plaatsen, gericht op patiënten van radiotherapie, spoedgevallen en de huisartsenwachtpost”, licht Asselberghs toe. “Daarnaast werd de fietsenstalling voor personeel uitgebreid met ongeveer 70 plaatsen. De infrastructuur houdt bovendien al rekening met een verdere

uitbouw van de huisartsenwachtpost. Vanaf oktober 2026 wordt die ook op weekdays uitgebreid. Dat versterkt de samenwerking met de eerstelijnszorg en zorgt voor een betere triage en doorverwijzing.”

15 MILJOEN EURO

De totale investering bedraagt ongeveer 15 miljoen euro, inclusief inrichting. Goed voor een totale bouwcost per vierkante meter van 3135 euro, becijfert Dupriez. “Een poliklinische omgeving betekent ook een beheersbare

kost. We bouwen geen hoogtechnologische OK's, maar wel ruimtes die cruciaal zijn voor de dagelijkse werking. De impact van de nieuwe vleugel reikt verder dan de cijfers. Met deze uitbreiding bouwen we verder aan zorg die dicht bij de patiënt staat, afgestemd op de noden van onze regio. Het is een investering in toegankelijkheid, samenwerking en kwaliteit.” Voor AZ Sint-Maarten is de nieuwe polivleugel een nieuwe stap in een uitbreidings- en vernieuwingstraject dat nog loopt tot 2027, met de herschikking van de bestaande poliklinieken 1, 2 en 3.

MASTERPLAN AZ SINT-MAARTEN: GERICHTE GROEI NA 2018

Na de opening van het nieuwe ziekenhuis in 2018 blijft AZ Sint-Maarten doelgericht investeren in uitbreiding en optimalisatie van zijn zorgaanbod. Sinds 2018 nam het aantal ambulante contacten sterk toe, met vandaag bijna 370.000 patiëntencontacten per jaar, waaronder meer dan 106.000 unieke patiënten. Tegelijk werd het artsenkorps uitgebreid met 60 extra artsen.

Het masterplan vertaalt deze groei in concrete infrastructuur- en organisatieprojecten. Met de opening van poliklinieken 4 en 5 wordt 3500 m² extra zorgruimte gecreëerd en krijgen meerdere disciplines een nieuwe of uitgebreide locatie. In totaal zijn sinds 2018 een twintigtal disciplines verhuisd of verder uitgebreid, wat resulteerde in een stijging van 37% in poliklinische patiëntencontacten.

Belangrijke mijlpalen binnen dit masterplan zijn onder meer:

- uitbreiding van de endoscopie met extra recovery- en voorbereidingsruimte
- schaalvergroting van orthopedie
- verhuis en uitbreiding van pijnkliniek en neurochirurgie
- ontwikkeling van een geïntegreerde oogkliniek
- herschikking van bestaande poliklinieken (1, 2 en 3) in maart 2027
- renovatie, uitbreiding en efficiëntere inrichting van OK-cluster 5

De gefaseerde aanpak zorgt voor meer capaciteit en een efficiëntere organisatie van zorgstromen. Het ziekenhuis evolueert zo verder naar een model waarin ambulante zorg en gespecialiseerde chirurgie complementair worden uitgebreid, afgestemd op de veranderende zorgnoden in de regio.

Een doordachte zorgomgeving begint bij het juiste sanitair

Een huis wordt pas een thuis wanneer bewoners zich op hun gemak voelen. In Woonzorgcentrum Molenhof staat dat principe centraal. Vanaf de ontwerpfase werd samen met DELABIE gekozen voor een moderne infrastructuur met doordachte sanitaire oplossingen die zorgverleners ondersteunen en tegelijk de hoogste hygiënenormen waarborgen. In een context waarin zorgtaken sterk variëren, van medische opvolging tot dagelijkse hygiëne, is een functionele en betrouwbare omgeving essentieel.

DESIGN DAT RUST EN GEBORGENHEID CREËERT

Molenhof opende begin juni op een voormalige industriële site en combineert een woonzorgcentrum met assistentiewoningen. De campus biedt een veilige, toegankelijke en aangename leefomgeving. Die warme beleving wordt versterkt door een interieur dat bewust afstand neemt van de klassieke zorguitstraling.

De badkamers ogen modern en rustgevend, met aandacht voor discretie en comfort. Be-Line®-grepen en -douchezitjes van DELABIE integreren harmonieus in het geheel en bieden ergonomische ondersteuning bij

dagelijkse handelingen. Zo dragen ze bij aan zowel veiligheid als gebruiksgemak, zonder in te boeten op esthetiek. “We willen dat mensen zich goed voelen en ontspannen kunnen genieten van hun badmoment. Daarom kiezen we voor oplossingen die onze zorg echt ondersteunen”, klinkt het.

HYGIËNE EN VEILIGHEID ALS BASISPRINCIPES

Dagelijkse verzorging vraagt om oplossingen die veiligheid en hygiëne structureel ondersteunen. In Molenhof werd daarom gekozen voor sanitaire technologie die risico's beperkt en processen vereenvoudigt.

De SECURITHERM-kranen combineren gebruiksgemak met maximale bescherming tegen verbranding. De thermostatische technologie beschermt optimaal tegen verbranding: bij onderbreking van het koude water sluit de kraan automatisch af. En omdat ook koud water risico's kan inhouden, stopt de warmwatertoevoer bij onderbreking van het koud water om een onverwachte koude douche te vermijden. Aanvullend zorgt een geïntegreerde temperatuurbegrenzing voor extra veiligheid, terwijl de

Securitouch-technologie ervoor zorgt dat het kraanoppervlak koel blijft.

De sequentiële bediening, waarbij de kraan opent en sluit op koud water, voorkomt bovendien terugvloeiing tussen warm en koud water. Dit draagt bij aan een betrouwbare en hygiënische werking, essentieel in een zorgomgeving.

SANITAIR DAT MEEDENKT MET DE PRAKTIJK

Ook in onderhoud en infectiepreventie maken de gekozen oplossingen het verschil. Kranen met een lage waterinhoud beperken stagnatie, wat het risico op bacterievorming reduceert. De gladde, strakke vormgeving vereenvoudigt de reiniging en ondersteunt een efficiënte hygiëneaanpak.

De sanitaire installaties zijn ontworpen voor intensief gebruik en onderscheiden zich door hun lange levensduur en beperkte onderhoudsbehoefte. Dit resulteert in een efficiënter beheer en meer focus op kerntaken binnen de zorg.

KLAAR VOOR DE ZORG VAN MORGEN

De aanpak in Molenhof illustreert hoe infrastructuur en zorgkwaliteit hand in hand gaan. Doordachte sanitaire oplossingen creëren een omgeving waarin bewoners zich veilig en comfortabel voelen, terwijl zorgverleners efficiënt en zonder zorgen kunnen werken. Dat vormt een solide basis voor toekomstgerichte, mensgerichte zorg.

DELABIE

“Ik was altijd een voorstander van kleinere, kostenefficiënte technische aanpassingswerken voor meer comfort en veiligheid”

Na dertig jaar als verantwoordelijke van de technische dienst in het Hasseltse Jessa Ziekenhuis neemt Patrick Hansoul in 2026 afscheid van een loopbaan die nauw verweven is met de evolutie van zorginfrastructuur in Vlaanderen. Wat begon als een klassiek technische functie groeide uit tot een brede, strategische rol in een steeds complexere en technologisch gedreven ziekenhuisomgeving. Tegelijk bleef Patrick de nodige sportieve uitdagingen opzoeken. Daar komt voorlopig geen einde aan, vertelt hij ons.

JE BENT GESTART ALS INDUSTRIEEL INGENIEUR ELEKTROMECHANICA. HOE VERLIEPEN JE EERSTE STAPPEN IN HET WERKVELD?

Patrick Hansoul: “Na mijn studies in de toenmalige RIHL Diepenbeek kon ik aan de slag bij Van Marcke als vertegenwoordiger in verwarmingssystemen. Ik heb toen heel Limburg doorkruist en veel geleerd over deze sector en de mensen. Misschien niet de meest voor de hand liggende start als industrieel ingenieur, maar het was wel een leerrijke eerste stap. Daarna volgde een meer technische rol in de industrie. Bij Keramo-Kumpen werkte ik vooral als veiligheidsingenieur. Ik behaalde toen mijn diploma preventieadviseur niveau 1 en legde me naast veiligheid ook toe op onderhoud van gebouwen en afhandeling van schadegevallen. Een belangrijke periode voor mijn latere loopbaan omdat techniek, verantwoordelijkheid en structuur samenkwamen.”

VIA DE HVAC-WERELD EN ZELFS EEN KORTE PASSAGE IN HET ONDERWIJS KWAM JE UITEINDELIJK IN HET JESSA ZIEKENHUIS TERECHT.

“Klopt, bij Venticon, een installatiebedrijf HVAC in Landen, bouwde ik in eerste instantie vanaf nul het materiaalbeheer en de verkoop van sanitair en verwarming voor de privéwoningbouw (installatie en doe-het-zelf) uit. Ik kon ook bijna twee jaar lang installatieprojecten voor de industrie en scholengemeenschappen voorbereiden en

opvolgen als projectverantwoordelijke. In september 1995 werd ik dan een half schooljaar leraar aan het Technicum Rerum Novarum in Merksem. Ik moest toen echt opnieuw zelf de cursussen induiken voor praktijklessen pneumatica, materialenleer, kwaliteit ... ik was achteraf een hele ervaring rijker. In 1996 kon ik dan aan de slag in wat toen nog het Virga Jesseziekenhuis heette, meteen als diensthoofd technische dienst. Ik wist het nog niet, maar het zou de job van mijn leven worden. Ik ben er meteen fors ingerold want ik kwam midden in grote bouwprojecten terecht. Ervaring met de zorginfrastructuur had ik nog niet, maar dankzij mijn technische bagage en praktische ingesteldheid heb ik me snel kunnen inwerken.”

WAT WAS VOOR JOU DE SLEUTEL OM DIE NIEUWE ROL SNEL ONDER DE KNIE TE KRIJGEN?

“Elk project staat of valt met een goede voorbereiding, planning en opvolging. Dat is eigenlijk altijd mijn leidraad gebleven, ook al is mijn functie door de jaren heen sterk veranderd. De technische dienst deed vroeger vaak zelf verbouwingsprojecten. Er waren ook nog een paar tekenaars en een binnenhuisarchitecte ter beschikking voor grotere projecten. De technische uitwerking en opvolging van de bouwprojecten zat bijgevolg praktisch volledig bij de technische dienst. Dat is geëvolueerd naar een meer gespecialiseerde werking, met een aparte studiedienst voor projecten. Het maakte de organisatie professioneler, maar

“

“Elk project staat of valt met een goede voorbereiding, planning en opvolging.”

ook complexer. Daarnaast vielen destijds de medewerkers van medische instrumentatie, groendienst, parking en afvalophaling ook onder de technische dienst. De fusie tot Jessa Ziekenhuis was daarbij een belangrijk kantelpunt. Plots werkte ik over meerdere campussen heen en met een veel groter team. Organisatorisch bracht het heel wat uitdagingen met zich mee. Niet makkelijk om die over verschillende campussen heen allemaal op één lijn te krijgen en om de nodige herstellingen, onderhoud en aanpassingswerken gecoördineerd te krijgen. Bij grotere projecten ben ik ook altijd betrokken gebleven, vaak als adviseur ter ondersteuning van de studiedienst. Ik moest me ondertussen ook blijven concentreren op het uitbouwen en performanter maken van de technische dienst en daar had ik mijn handen vol mee. Vandaag verwerken we jaarlijks meer dan 22.000 interventies. Betrouwbaarheid, patiëntveiligheid en service staan hierbij centraal.”

ZIEKENHUISTECHNIKEN ZIJN IN DIE DERTIG JAAR OP ELK VLAK STERK GEËVOLUEERD. HEEFT DAT JE JOB VERANDERD EN WAT ZIE JE DAARBIJ ALS JE GROOTSTE VERWEZENLIJING?

“Alles is complexer geworden: van technieken over regelgeving tot netwerkconnectiviteit en cybersecurity van apparatuur. Maar door die constante evolutie heb ik mijn job nooit als routinematig ervaren. Je blijft continu bijleren en aanpassen. Daarbij heb ik altijd extra veel aandacht gehad voor energie en kostenbeheersing. Het is zó belangrijk dat je slim investeert en tegelijk pragmatisch blijft. Door te optimaliseren, hebben we de exploitatiekosten onder controle kunnen houden. Soms zit de winst in eenvoudige oplossingen. Twee relatief nieuwe luchtgroepen van de OK-afdeling werden niet meer gebruikt. Die hebben we bv. kunnen recupereren door enkele kleine aanpassingen door te voeren. Een ingreep die mij

“Het is zó belangrijk dat je slim investeert en tegelijk pragmatisch blijft.”

persoonlijk veel voldoening gaf, want we zijn daar bijzonder kostenefficiënt te werk gegaan. Tegelijk kunnen ook kleine en dus goedkope technische aanpassingen het comfort en de veiligheid van patiënten en medewerkers sterk verbeteren. Minstens even belangrijk als grote investeringen, maar zwaar onderschat.”

**HET NIEUWE JESSA ZORGPARK IS EEN DOSSIER
WAAR JE INTENS BIJ BETROKKEN WAS.
HOE KIJK JE DAARTEGENAAN?**

“Dat project toont hoe complex ziekenhuisbouw vandaag is. Niet alleen technisch, maar ook financieel en organisatorisch. De workload ter voorbereiding was enorm en in maart 2026 hebben we gelukkig een belangrijk stap kunnen zetten: zowel de pensioenoplossing als de bijdrage van de artsen aan de ziekenhuisinfrastructuur werden goedgekeurd. Daarmee heeft het Jessa Ziekenhuis al het nodige gedaan om tijdig de voorwaarden van VIPA in te vullen voor de bouw van het nieuwe ziekenhuis op campus Salvator. Met die laatste horde achter de rug, kunnen we nu echt aan de slag.”

**JE BENT AL JARENLANG ACTIEF BINNEN ZORG.
TECH. WAT BETEKEN DAT VOOR JE WERK EN
TIJDSBESTEDING?**

“Lid zijn van ZORG.tech ervaar ik als een waardevolle aanvulling op mijn werk. Meer dan 25 jaar heb ik meegewerkt aan studiedagen en congressen. Het is een sterk netwerk waar je kennis deelt en blijft. Sinds 2020 maak ik deel uit van de redactieraad van Zorg & Techniek. Waardevol en soms inderdaad tijdrovend, maar ik heb daarbij gelukkig nooit ingeleverd op sport en ontspanning. Mijn manier om het evenwicht te bewaren. In mijn jongere jaren voetbalde ik en speelde ik zaalvoetbal. Op mijn vijfendertigste ben ik beginnen te tennissen, en dat doe ik nog altijd in de winter met een vaste vriendengroep. Dat sociale aspect vind ik enorm belangrijk. Padellen is er na corona bij gekomen. Het is laagdrempelig. Ik speelde met vrienden of met mijn echtgenote. Wielrennen is een echte passie geworden. Een vijftiental jaar geleden kreeg ik de smaak te pakken. Ik heb

cols als de Mont Ventoux en de Stelvio gereden en ook op Mallorca en in de Vogezen gefietst. De Camino de Santiago per fiets springt er voor mij persoonlijk wel uit op dat vlak. Een bijzonder avontuur. In tien dagen van Saint-Jean-Pied-de-Port naar Santiago de Compostella samen met een vriend, met onze partners als ondersteuning in de bezemwagen. Dat blijft me voor altijd bij.”

**HEB JE NOG NIEUWE SPORTIEVE EN
ANDERE PLANNEN?**

“Binnenkort plan ik een rit van een goeie 150 kilometer richting Nederland. Ik zal nog wat moeten trainen. Dat soort doelen houdt me bezig. Het hoeft niet altijd sportief te zijn, ik haal ook veel voldoening uit tuinieren. Een totaal andere manier van bezig zijn. Zaaïen, verzorgen, oogsten ... en uiteindelijk ook lekker degusteren wat je zelf kweekt (toont een mooie bloemkool uit zijn eigen tuin). Het biedt rust en voldoening. Met mijn pensioen dat eraan komt, kijk ik echt uit naar meer tijd voor familie, vrienden en mijn hobby's. Maar ook nieuwe dingen: wandelen, lezen, misschien leren koken. Er liggen nog wat klusjes te wachten thuis (lacht).”

**WAT NEEM JE MEE UIT JE CARRIÈRE EN WAT
BLIJFT JE VOORAL BIJ?**

“Ik kijk terug met een heel goed gevoel. Wat begon als een eerder klassieke technische functie is uitgegroeid tot een brede, strategische rol in een zeer complexe omgeving. De ziekenhuiswereld is enorm geëvolueerd en ik heb die evolutie van dichtbij mogen meemaken én mee vormgeven. Gelukkig kan ik de technische dienst met een gerust hart in goede handen achterlaten. Mijn opvolger Bart Geebelen mag rekenen op een sterke ploeg. Hij is goed ingewerkt en ik blijf beschikbaar als er nog eens in het archief moet gedoken worden. Ik kan dus met een gerust gemoed vertrekken. Techniek staat uiteindelijk altijd in dienst van mensen en in een ziekenhuis gaat het daarbij om comfort, veiligheid en zorg. Dat was altijd wat telde voor mij en ik hoop dat die lijn verdergezet wordt.”

Op stap in Turnhout, centrum van de speelkaartenindustrie

Het was harten troef in Turnhout – niet alleen vanwege het wereldvermaarde speelkaartenmuseum, maar ook wegens “een hart voor de zorg”, het thema dat de stadsgidsen als leidraad kregen voor de ZORG.Tech-wandeling door de stad.

De gidsen kwamen ons ophalen in De Beiaard, waar we – een groep van een dertigtal senioren – genoten van koffie en een versgebakken koffiekoek. Onder een stralende zon ging de ommekeer van start.

Niets herinnert er vandaag nog aan, maar in de Korte Gasthuisstraat bevonden zich ooit de eerste “gastenhuisen” (circa 1300): een soort kortverblijf van maximaal drie dagen waar passanten terechtkonden voor een bed, een wasbeurt en hopelijk ook een maaltijd. Met de komst van de zusters van Lier in het begin van de zeventiende eeuw werd daar de basis gelegd voor het eerste gasthuis met een echte ziekenhuisfunctie. Later op de wandeling passeerden we cultuurhuis de Warande, dat staat op de plek van het eerste grote Gasthuis Sint-Elisabeth (1875). Een eenzame sequoia, die ooit rechts van de ingang stond, is al wat er nog overblijft. Het Sint-Elisabethziekenhuis verhuisde later naar de stadsrand, waar het in 2009 fuseerde met het Sint-Jozefziekenhuis tot het huidige AZ Turnhout. Onderweg hielden we ook halt bij het huis van dokter Paul

Janssen (1926–2003), Belgisch arts, farmacoloog en stichter van Janssen Pharmaceutica. En bij het huis van Ferdinand “Nand” Peeters (1918–1998), de Belgische gynaecoloog die een cruciale rol speelde in de ontwikkeling van de anticonceptiepil.

Minder bekend is een broeder van liefde van de school Sint-Victor, een kruidendokter uit Congo die de stembanden van Margriet Hermans weer aan het zingen zou hebben gebracht. Zo gaat het verhaal, toch.

We mochten ook een blik werpen door de poort van het begijnhof, waar tussen 1927 en 1979 jaarlijks een “ziekentrindium” plaatsvond: een driedaagse waarbij zieken uit de wijde omgeving kwamen bidden voor genezing, onder leiding van Henriette Van Genechten, gediplomeerd verpleegkundige.

In de Korte Begijnstraat hielden we halt bij het eerste moederhuis “Maria Gabriël” (1931). Na een “paleisrevolutie”

van gynaecologen over de exclusieve verbinding van specialisten aan het ziekenhuis, ging het moederhuis op in het Sint-Jozefziekenhuis. Uiteindelijk sloot het in 1981 zijn deuren.

Terug op de Grote Markt genoten we van een broodjeslunch in de Brasserie Sorbonne – met Franse chansons op de achtergrond, vanzelfsprekend.

De wandeling ging verder richting de Druivenstraat en het Speelkaartenmuseum, waar twee begeesterde gidsen ons opwachtten die bij hun rondleiding zeker hun hand niet hebben overspeeld. We leerden er hoe de eerste speelkaarten werden uitgevonden in het keizerlijke China, tijdens de Tang-dynastie (618–907). Maar ook hoe ze, naast het spelplezier, al snel werden ingezet om te gokken. Eind veertiende eeuw werden de speelkaarten met succes geïntroduceerd in Europa, maar ook hier liep het al snel uit de hand: ruzies, vechtpartijen en een besmette reputatie. Het “prentenboek van de duivel” belandde letterlijk op de brandstapel. Napoleon had het dan weer gehad met de koningen in het kaartspel: hij verving de “R” van roi door de “H” van homme. En waarzeggers deden in moeilijke tijden gouden zaken met tarotkaarten, een instrument voor zelfreflectie, inzicht en intuïtieve groei.

Het productieproces van de vroegste speelkaarten was een hele klus, kinderarbeid inbegrepen. De eerste drukpers maakte gebruik van lithografie, of steendruk: een vlakdruktechniek gebaseerd op het principe dat vet en water elkaar afstoten. Met vet krijt of inkt wordt een afbeelding op een vlakke kalksteen getekend; de inkt hecht alleen aan de vette lijnen en wordt door het natte oppervlak afgestoten. Kleur per kleur moest het vel door de pers. Die techniek leverde overigens prachtige, bijna artistieke kaartspelen op, heel anders dan

de efficiënte maar minder verfijnde multikleurenrotatiepers van vandaag. In de productiehal zagen we ook de evolutie van de drukmachines: van handgedreven naar riemgedreven via de stoommachine, met winst in kwaliteit, kwantiteit en efficiëntie.

Ook de afwerking van speelkaarten kent een rijke geschiedenis, en daar zit valsspelen voor iets tussen. Om een kaart ondoorzichtig te maken bestaat ze uit drie lagen: voorkant met kaartfiguren, achterkant met publiciteit, en een tussenlaag die doorkijk verhindert. De afgeronde hoeken beletten valsspelers om kaarten discreet om te plooiën. Het soepel over elkaar schuiven van kaarten is een Turnhoutse uitvinding: het waxen. Zelfs de buigzaamheid van kaarten werd getest, op een manier die we als kinderen goed kenden: met een speelkaart vastgeklemd aan de fietsspaak voor het gewenste brommergeluid.

De industrie begon in Turnhout in 1826, toen Pieter Brepols startte met het drukken van speelkaarten. In 2026 is dat tweehonderd jaar geleden. Brepols was niet de enige drukker: er waren er meerdere, waardoor Turnhout het centrum werd van de speelkaartenindustrie. Cartamundi, opgericht in 1970 als samenwerking tussen verschillende Turnhoutse drukkers – waaronder Brepols, Van Genechten en Biermans – is vandaag wereldleider in de productie van speelkaarten, bordspellen en verzamelkaarten zoals Pokémon.

Tegen dan hadden we wel wat dorst gekregen. Café Chaos heette ons welkom en ja, met dertig man binnenvallen in een café heeft iets chaotisch, maar alles verliep van een leien dakje. Het avonddiner vonden we in het Stadscafé, waar we Jos Verschoren bedankten voor de uitstekende organisatie en genoten van een vlot bediende maaltijd en goed gezelschap.

Elke druppel telt

Op 26 februari trok de ZORG.Tech-studieavond naar LDL (een afkorting voor Let's do the laundry) in Aarsele. Geen toevallige keuze. LDL levert niet alleen industriële wasmachines, drogers en strijkapparatuur, het profileert zich als expert in duurzaam wassen, drogen en strijken. Een logische thuisbasis dus voor het thema van de avond: de verborgen milieu-impact van water en de schijnbare transparantie ervan.

David Carette heette de talrijk aanwezige deelnemers – zowel uit de eigen kringwerking als uit kringwerking Antwerpen – welkom. Hij schetste kort de agenda en wees op de komende activiteiten van ZORG.tech. Daarna nam Cédric Gryson het woord. Hij is technisch verantwoordelijke bij De Vleugels, een instelling in Klerken die mensen met een beperking kwaliteitsvolle en warme ondersteuning biedt.

Bij De Vleugels telt elke druppel water, zeker in hun eigen wasserij. Hemelwater wordt zoveel mogelijk afgeleid naar een ondergrondse buffer van 1400 m³, waarvan 180 m³ gereserveerd blijft voor bluswater. Dankzij de hoogteligging en de afwezigheid van hoogstambomen is de kwaliteit van het opgevangen regenwater goed genoeg om in het wasproces te gebruiken – dat wordt per kwartaal gecontroleerd. Door strenge regelgeving werd de putwatervoorziening afgesloten. En omdat elke druppel telt, krijgt hemelwateropvang bij elk nieuw- en verbouwproject op de site steeds meer aandacht. Het totale waterverbruik van de wasserij bedraagt ongeveer 6900 m³ per jaar. Na aftrek van het gereserveerde bluswater heeft de wasserij genoeg voorraad voor zo'n 60 dagen. Maar die buffer staat onder druk: langere droogteperiodes dwingen de instelling steeds vaker over te schakelen op het veel duurdere stadswater, vertelde Cédric.

Vervolgens nam Yvan Brijse de aanwezigen mee in een uiteenzetting over de Best Beschikbare Technieken voor de behandeling van ziekenhuisafvalwater – afvalwater dat de facto niet voldoet aan de criteria van huishoudelijk afvalwater. Brijse is milieuconsultant bij adviesbureau Wiels en helpt organisaties navigeren door het complexe landschap van huidige en toekomstige milieuregelgeving. Hij legde uit dat bepaalde deelstromen milieutechnisch nog steeds beperkt mee geloosd kunnen worden met huishoudelijk afvalwater. Maar afhankelijk van de grootte en specialisatie van het ziekenhuis zullen sommige stromen best afzonderlijk worden opgevangen en afgevoerd. Gebeurt dat niet, dan wordt de

volledige afvalwaterstroom als bedrijfsafvalwater beschouwd. De bijbehorende sectorale lozingsnormen leiden dan tot de verplichte opvang, afvoer en verwerking van het afvalwater of het voorzien van zuiveringsinstallaties, met een zware financiële impact als gevolg.

Die regelgeving roept ook vragen op. Wat is het verschil tussen medicijnsporen in het afvalwater van een zorginstelling en medicijnsporen in het huishoudelijk afvalwater van patiënten die hun behandeling thuis verderzetten? Het raakt een heet hangijzer, nu blijkt dat bepaalde zorgwekkende polluenten in drinkwaterbekkens aanwezig zijn in concentraties die de drinkwaternormen overschrijden. Denk aan sporen van 1,2,4-triazolen, geneesmiddelenresten, pesticiden ... Om nog niet te spreken over het alomtegenwoordige PFAS. De vraag stelt zich: is het politiek verdedigbaar om drinkwaternormen tijdelijk aan te passen om de watervoorziening niet in gevaar te brengen?

Tot slot werd kort stilgestaan bij de heffingen op waterverontreiniging. Organisaties kunnen kiezen tussen een forfaitaire berekening of een heffing op basis van een uitgebreide meetcampagne. Die tweede optie lijkt financieel aantrekkelijk, maar of het sop de kolen waard is, hangt af van de beschikbaarheid van meetgoten, de kosten voor analyse en onderhoud, en het aantal lozingspunten.

Julie Stuyven, commercieel verantwoordelijke bij gastheer LDL, sloot de presentaties af met een uiteenzetting over de “schijnbare transparantie van water”. Water is geen detail, stelde ze. Het is de basis van alles en dus ook de kern van elk wasproces: het transporteert de chemie, weekt vuil los, zorgt voor warmteoverdracht en beïnvloedt de mechanische werking. Nieuwe technologieën richten zich daarom op maximale waterrecuperatie, bijvoorbeeld via destillatie van waswater om vuil en detergents ingedikt af te voeren. Tijdens een rondleiding in het nieuwe magazijn van LDL zagen we de toekomstige stoomgevoede strijkstraat en een reeks gloednieuwe wasmachines – waaronder eentje met mogelijkheden voor het opvangen van microplastics en het recupereren van proceswater.

Afsluiten deden we met een hapje en drankje in de eetzaal van LDL, met dank aan gastheer LDL-Group. En daarna ging het, vanaf de berg van Aarsele, elk in zijn eigen windrichting naar huis.

Kleur als ontwerpelement

Op dinsdag 31 maart ontving Tom Nollekens NV in Lier een groep technische profielen voor een studieavond rond afwerkingsmaterialen in zorgomgevingen. Verf, gevelafwerking en binnenaafwerking stonden centraal, met het evenwicht tussen esthetiek, budget en beleving als rode draad.

De aftrap ging over verf. De boodschap: met hetzelfde budget valt er meer te halen dan je denkt. Doordachte kleurkeuzes en gerichte accenten verbeteren de beleving van een ruimte zonder meerkost. Kleur als sturend ontwerpelement, geen detail.

Ook bijzonder relevant was het luik over gevelisolatie en crepi. Met de toenemende renovatiegolf in de zorgsector wordt correcte plaatsing en detaillering steeds crucialer

om problemen op lange termijn te vermijden. Praktisch: de deelnemers kregen ook concrete handvatten om cowboys in de sector te herkennen.

De laatste presentaties behandelden binnenaafwerking: tapijttegels, soepele pvc-vloeren en brandvertragende gordijnen. Comfort, akoestiek, onderhoud en veiligheid kwamen aan bod, net als de bijdrage van deze materialen aan een huiselijke en functionele zorgomgeving. Tapijttegels sprongen eruit als een flexibele, onderhoudbare oplossing met een duidelijke meerwaarde voor akoestiek en beleving.

De conclusie was helder: wie doordacht kiest, ook binnen een beperkt budget, maakt een meetbaar verschil in de kwaliteit en beleving van een zorgomgeving.

Studiereis naar Avignon

Van 15 tot 18 maart trok ZORG.tech met 24 Vlaamse zorgprofessionals op studiereis naar Gerflor in Frankrijk. De reis begon met een gezamenlijke tgv-rit vanuit Brussel-Zuid richting Lyon. Dat een deel van het Gerflor-team meereisde, gaf de studiereis van bij het begin een open karakter. Bij aankomst in Lyon installeerde de groep zich in het hotel, gevolgd door een gezamenlijk diner.

De oorspronkelijk voorziene bezoeken aan zorginstellingen konden deze editie helaas niet doorgaan. Het programma focuste daardoor volledig op de industriële en inhoudelijke kant van Gerflor.

Maandag stond in het teken van de site in Tarare, met innovatie en duurzaamheid als rode draad. Tijdens interactieve sessies kwamen toepassingen binnen de zorgsector uitgebreid aan bod. Een rondleiding door de productie van Taralay Premium gaf inzicht in het volledige productieproces.

Op dinsdag trok de groep naar de tweede Gerflor-site, in Saint-Paul-Trois-Châteaux. Daar lag de nadruk op technische prestaties, loose lay, nieuwe producten en toepassingen van heterogene vloeren. De showroom bood ruimte voor verdieping, vragen en discussie rond concrete projecten. De combinatie van theorie en productiebezoek maakte

de inzichten bijzonder relevant voor de deelnemers. In de namiddag volgde een bezoek aan Avignon, met het Palais des Papes en de Pont d'Avignon als cultureel hoogtepunt.

De laatste dag stond in het teken van toekomstvisie en duurzaamheid: circulariteit, praktische uitwerking en materiaalrecuperatie kwamen uitgebreid aan bod. De deelnemers namen inzichten mee die direct toepasbaar zijn binnen de Belgische zorgcontext.

De terugreis naar Brussel per tgv sloot de studiereis af. Inhoud, interactie, netwerking – en een lege bar op de trein – maakten van deze vier dagen een bijzonder waardevolle ervaring.

Actief energiebeheer

Energie is meer dan je energiefactuur, het is een systeem dat je actief beheert.

De groei van hernieuwbare energie veroorzaakt de noodzaak om vraag en aanbod continu op elkaar af te stemmen. Een flexibel en actief energiebeheer vormt hierin een essentiële schakel. Veb vertaalt die complexiteit naar concreet advies en bouwt zo mee aan een flexibele energieoplossing voor jouw organisatie.

Download onze whitepaper flexibel energiebeheer!

Ga naar
veb.be/actief-energiebeheer
voor meer info.

veb

Upgrade naar led in minder dan 10 minuten

CircuLens®: energiezuinig en circulair van fluo naar led.

JAAR
5
GARANTIE
INCL. DRIVER

ETAP tomorrow's light
www.etaplighting.com

4-5 juni 2026
Bezoek ETAP op stand 163

Eenvoudig
en zonder
downtime

Test het zelf
op stand
163

Wilms zorgt voor gezond comfort

Sinds 1975 zijn wij Wilms. Al meer dan 50 jaar een Belgisch familiebedrijf waar welzijn en innovatie harmonieus samenkomen. Of je nu de zon wil weren of slim wil ventileren, Wilms is de garantie voor buitengewoon gezond leefcomfort.

Onze collega Lorenz leert je graag kennen. Meer info over onze producten vind je alvast op www.wilms.be.

Lorenz Geens

Business Developer

lorenz.geens@wilms.be

+32 498 45 22 33